

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik grenvalg

Ledelse
Studievejledning
Almenpædagogik
Fagpædagogik
IT-pædagogik

ved
Dansk Institut for Gymnasiepædagogik

Syddansk Universitet

**Holberg Programmet
Refleksion
Fordybelse
Handling**

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik

ved
Dansk Institut for Gymnasiepædagogik
Syddansk Universitet

Holberg Programmet
Refleksion
Fordybelse
Handling

Gymnasiepædagogik
Nr. 19. 2001

GYMNASIEPÆDAGOGIK

Nr. 19

Februar, 2001

Redaktør: Finn Hauberg Mortensen (DIG)

Tel: (+45) 65 50 31 29

Fax: (+45) 66 15 56 70

E-mail: Finn.Hauberg.Mortensen@dig.sdu.dk

Udgivet af

Dansk Institut for Gymnasiepædagogik

Syddansk Universitet

Odense Universitet

Campusvej 55

5230 Odense M

Tryk: Syddansk Universitets Trykkeri

Oplag: 600

ISSN: 1399-6096

ISBN: 87-7938-020-4

Indhold

Forord	5
1. Holberg Programmet:	
Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik (MIG)	7
1.1. Indledende	7
1.2. Modul og master	8
1.3. Uddannelsessteder	8
1.4. Tilrettelæggelse	9
1.5. Normering	11
1.6. Deltagerforudsætninger og meritoverførelse	11
1.7. Moduler i de fem grenvalg	12
1.8. Hvem står bag?	13
2. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse	19
2.1. Modul 1: Kulturkoder	19
2.2. Modul 2: Læringsteorier og praksisformer	21
2.3. Modul 3: Kommunikation	22
2.4. Modul 4: Ressourcestyring	23
2.5. Modul 5: Strategisk ledelse	25
2.6. Modul 6: Casestudies: Lederskab	27
3. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/ Studievejledning	29
3.1. Modul 1: Kulturkoder	29
3.2. Modul 2: Læringsteorier og praksisformer	31
3.3. Modul 3: Kommunikation	32
3.4. Modul 4: Vejledning og uddannelse i forhold til arbejdsmarkedet	34
3.5. Modul 5: Vejledningen i et krydsfelt	36
3.6. Modul 6: Casestudies: Studievejledning	38
4. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/ Almenpædagogik	39
4.1. Modul 1: Kulturkoder	39
4.2. Modul 2: Læringsteorier og praksisformer	41
4.3. Modul 3: Klasserummet, elever og lærere	42
4.4. Modul 4: Fagsyn og curriculum	44

4.5. Modul 5: Skoleudvikling	46
4.6. Modul 6: Casestudies: Almenpædagogik	47
5. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik	49
5.1. Modul 1: Kulturkoder	49
5.2. Modul 2: Læringsteorier og praksisformer	51
5.3. Modul 3: Fagsyn og curriculum	52
5.4. Modul 4: Faget set i et udviklingsperspektiv	54
5.5. Modul 5: IT og faget	55
5.6. Modul 6: Casestudies: Fagpædagogik	56
6. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik	57
6.1. Modul 1: Kulturkoder	57
6.2. Modul 2: Læringsteorier og praksisformer	59
6.3. Modul 3: Redskaber, forudsætninger og roller	60
6.4. Modul 4: IT-udviklingen	62
6.5. Modul 5: IT og faget	63
6.6. Modul 6: Casestudies: IT-pædagogik	64
7. Studieordning	65
I. Bestemmelser for Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik	65
A. Mål og forudsætninger	66
B. Forløbsmodel	68
II. Fagbeskrivelser	69
A. Beskrivelse af uddannelsens fællesmoduler	69
B. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Ledelse	70
C. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Studievejledning	73
D. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Almenpædagogik	76
E. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Fagpædagogik	80
F. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i IT-Pædagogik	83
III. Ikrafttræden	86
8. Bekendtgørelse af 21. august 2000	87
Kapitel 1	87
Kapitel 2	89
Kapitel 3	90
Kapitel 4	90
Kapitel 5	91
Kapitel 6	93

Forord

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik (MIG) blev udbudt første gang i september 2000. På baggrund af den store tilslutning uddannelsen har fået, kan nye master-studerende optages i september 2001.

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik tilbyder ledere, studievejledere og lærere i de gymnasiale uddannelser en længerevarende, forskningsbaseret videreuddannelse på internationalt niveau. Den modsvarer de høje og komplekse krav, informationssamfundet stiller til udviklingen af de gymnasiale institutioner.

En masteruddannelse er en meritgivende uddannelse med en samlet studietid på et årsværk. Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik tages normalt over 6 semestre. Den omfatter to fælles semestre og en grenspecialisering på 4 semestre.

Uddannelsen bruger reflektionsfremmende pædagogik og giver adgang til en omfattende praksisrelateret viden. De masterstuderende vil komme i dialog om deres egne erfaringer og perspektivere disse i mødet med aktuel dansk og udenlandsk forskning, og de vil således kunne styrke deltagernes forudsætninger for at varetage opgaver inden for en af de fem grenspecialiseringer: Ledelse, studievejledning, almenpædagogik, fagpædagogik og IT-pædagogik.

De fem uddannelsesgrene beskrives detaljeret i dette hefte.

Der bliver behov for at der på den enkelte skole er personer med en opdateret viden om skoleudvikling og om relevant faglig og pædagogisk forskning. Både ledere, studievejledere og lærere i de gymnasiale uddannelser har brug for en overordnet forståelse af den pædagogiske praksis, således at de forholde sig til fx nye elevtyper, nye samarbejdsformer og nye krav til fagene. Disse forhold vil også være til gavn for kandidatvejledningen ifm. pædagogikum.

Informations- og videnssamfundet stiller store og omfattende krav til ledere og studievejledere, og disse vil via en videreudtan-

nelse som denne få mulighed for en høj grad af professionalisering af deres arbejde.

Informationsteknologiens betydning og omfang er hastigt voksende, og det vil være vigtigt at have medarbejdere som kan koble den teknologiske udvikling med de pædagogiske muligheder.

Masteruddannelsen er tilrettelagt af en række arbejdsgrupper, der består af erfarne specialister fra de gymnasiale uddannelsers forskellige institutioner og fra universiteterne, herunder fra Syddansk Universitet. Brugerne har haft afgørende indflydelse på uddannelsens indhold og struktur, og de enkelte grene er derfor tilrettelagt, så de modsvarer de behov og krav, de gymnasiale uddannelser har til en forskningsbaseret efteruddannelse.

En varm tak til arbejdsgrupperne for deres inspirerende indsats.

Med venlig hilsen

Erik Damberg
sekretariatschef

Finn Hauberg Mortensen
professor, institutleder

1. Holberg Programmet: Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik (MIG)

1.1. Indledende

Dansk Institut for Gymnasiepædagogik (DIG) er oprettet af Syddansk Universitet i oktober 1998 med det formål at gennemføre forskning og forskeruddannelse i almenpædagogik, fagdidaktik og ledelse i relation til gymnasieområdet (det almene gymnasium, hf, htx, hhx) og i sammenhæng dermed at udbyde faglig, fagdidaktisk og almenpædagogisk videre- og efteruddannelse. Instituttet skal desuden opbygge bibliotek og andre samlinger på området.

DIG har fire uddannelsesprogrammer, som henvender sig målrettet til de ansatte i de gymnasiale uddannelsesinstitutioner. Uddannelserne adskiller sig i niveau, omfang og sigte, men har alle til formål at levere ny, forskningsbaseret viden til gavn for udviklingen af den gymnasiale sektor. Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik er den eneste af sin art i Danmark. Den er godkendt af Undervisningsministeriet, og udbydes af Syddansk Universitet under Lov om åben uddannelse.

DIG's uddannelsesprogrammer er opkaldt efter fremragende, danskere med afgørende indflydelse også på vor tids opfattelse af personlighed, pædagogik og videnskabsformidling. Ph.D.-skolen i de gymnasiale uddannelsers almenpædagogik og fagpædagogik har således navnet Kierkegaard Programmet. Det er etableret pr. august 1999, og Ph.D.-stipendiaterne vil ligesom DIG's videnskabelige medarbejdere gennem deres undervisning medvirke til at forankre masteruddannelsen i aktuel forskning. Instituttet har med studiestart pr. september 1999 overtaget undervisningen i Teoretisk pædagogikum for gymnasie- og hf-lærere – Grundtvig Programmet. Ørsted Programmet er ramme om DIG's konferencer.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik har navn efter Ludvig Holberg. Han forbandt som oplysningsmand og formidler refleksion, fordybelse og handling. Holberg var internationalt inspireret

som lærer, leder og lærd. Med sit værk og virke har han vist vej til dette nye efter- og videreuddannelsesinitiativ.

Med dette hefte introducerer Dansk Institut for Gymnasiepædagogik Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik med grenvalgene: Ledelse, Studievejledning, Almenpædagogik, Fagpædagogik og IT-pædagogik.

Hvert af de 5 uddannelsesforløb kan følges på deltid i 3 år (svarende til 1 års fuldtidsstudier). Forløbene består af 6 moduler, hvoraf de 2 første er fælles. Det er muligt at tage modulerne enkeltvis. Hver især er modulerne sammensat, dels af temaer, der er fælles for holdet, dels af projektopgaver, hvor den enkelte MA-studerende kan vælge fokus ud fra erfaringer og faglighed.

De formelle bestemmelser om Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik, herunder bestemmelser om optagelsesbetingelser og eksamen, fremgår af ministeriets bekendtgørelse om uddannelsen (s. 87). Der henvises desuden til Studieordningen for Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik ved Dansk Institut for Gymnasiepædagogik (s. 61).

1.2. Modul og Master

Mellem de enkelte moduler etableres normalt ikke progression eller anden sammenhæng, der gør deltagelse i forudgående moduler til en betingelse. Undervisningen i hvert enkelt modul har progression, specialisering og individualisering, idet de er struktureret over sekvensen teori/analyse/handling/analyse.

Modulerne vil blive udbudt, så interesserede kan gennemføre en hel masteruddannelse. Sådanne vil have fortrin i forbindelse med optag til de følgende moduler, men der vil i tilfælde af tompladser blive optaget andre ansøgere til hvert modul.

1.3. Uddannelsessteder

De enkelte moduler af uddannelserne afvikles i det omfang det er muligt i byer fordelt over landet, idet der løbende gennem uddannelsen justeres for at opnå minimal transporttid under hensyn til deltagerantal.

Weekend-seminarerne i modul 1-6 afvikles i Odense i tilknytning til DIG.

Vejledningsaktiviteter i tilknytning til undervisningen vil ligesom den løbende kommunikation på holdene kunne foregå elektronisk. DIG vil betjene sig af videokonference og andre tekniske hjælpemidler for at sikre alle rimelig adgang til kurserne og de tilknyttede studieaktiviteter, men må overlade det til MA-studerende at sikre sig opkoblinger og andre nødvendige tekniske faciliteter.

1.4. Tilrettelæggelse

Fire generelle forhold fremhæves mht. tilrettelæggelsen:

- kontakten til læreren opretholdes gennem hele forløbet, og dermed også de muligheder, der ligger i at arbejde med et sådant erfaringsrelateret stof på et hold bestående af andre erfarne lærere, som også vil kunne fungere som sparringpartnere i en diskussion af det færdige resultat
- en stor variation i arbejdsformer, inkl. elektronisk kommunikation og andre former for IT-støtte stilles til rådighed, således at undervisningens form kan supplere den overvejelse, der er gjort over forløbet af hvert modul. Det skal ikke blot kunne fungere som led i en samlet uddannelse, men også som et selvstændigt, afsluttet forløb. Der skelnes her mellem, dels en læringsteoretisk bevægelse gennem det enkelte semester (teori 1 – praksis – refleksion – teori 2), dels en metodisk bevægelse fra fælles stof i forelæsningsform på seminarer/kollokvier via faglig/pædagogisk differentiering i grupper til individuel vejledning og opgaveskrivning.
- variationen i arbejdsformerne muliggør, at et givet hold på én af uddannelserne spalter sig op i grupper, der hver arbejder med deres vinkler på et givet stof (jf. fx forskellen mellem lederens, vejlederens og underviserens tilgang til konkrete problemstillinger), eller som hver arbejder med deres faglige stof, måske ud fra den samme vinkel. I nogle sammenhænge – fx i forbindelse med de weekend-seminarer, der er indbygget i modulerne – kan sådanne grupper så mødes på tværs af holdgrænserne om emner af fælles interesse. I andre sammenhænge kan flere hele hold deltage samtidig i aktiviteter, fx i gæsteforelæsninger på weekend-seminarerne.

- variationen af arbejdsformer muliggør også en individuel tilrettelæggelse af visse dele af modulerne, såvel indholds- som arbejdsmæssigt. Også dette indebærer en stor fleksibilitet for tilrettelæggelsen og dermed for en økonomisk rentabel drift af uddannelserne.

De MA-studerende må påregne meget hjemmearbejde i form af selvstudium og opgaveløsning. DIG vil ved optagelsen blandt underviserne stille en vejleder til rådighed for hver MA-studerende. Institutet vil ligeledes give den MA-studerende adgang til sine samlinger. Der vil i tilknytning til de enkelte hold og uddannelser blive åbnet elektroniske kontaktfora på DIG.

De enkelte moduler afsluttes med en prøve: En mindre projekt-opgave, der forelægges til mundtlig diskussion på det afsluttende weekend-seminar efter modul 1-5 – og en masterafhandling, der ligeledes forelægges til diskussion på et weekend-seminar efter modul 6.

Fællesmodul for alle uddannelser er: Kulturkoder og Lærings-teorier og praksisformer.

Fællesmodul for Almenpædagogik og Fagpædagogik er: Fagsyn og curriculum.

Fællesmodul for Fagpædagogik og IT-pædagogik er: IT og faget.

Videre er det et fælles træk for alle fem uddannelser, at der i 6. modul udarbejdes én eller flere case-studies inden for det pågældende felt, men gerne med tilvalg af problemer og emner fra andre dele af programmet. MA-studerende vil i den sammenhæng formentlig have udbytte af aktiviteter på tværs af grænsen mellem de enkelte uddannelser: formentlig gælder det både i videnskabsteori og metodik og i forbindelse med fremlæggelsen af afhandlingerne til debat.

Ligesom de obligatoriske moduler kan også fællesmodulerne præges mht. indhold og tilgang af den uddannelse, hvori de indgår – en del af undervisningen kan differentieres, evt. i form af individuel vejledning (jf. beskrivelsen af de enkelte uddannelser).

1.5. Normering

En afsluttet masteruddannelse er normeret til ét årsværk, som afvikles på tre år, altså på 6 semestre à 14 uger à 3 konfrontationstimer (k.t.)

Det valgte studietempo skulle sikre, at kursister med fuldtidsarbejde kan følge undervisningen. Kursusundervisningen søges af samme årsag afholdt om aftenen.

I første studieår afholdes i hvert af de to semestre: kursusundervisning i 8 uger (24 k.t.), ét weekend-seminar (6 k.t.) samt en opgaveskrivning under individuel vejledning i en periode på 4 uger.

I andet studieår afholdes i hvert af de to semestre: kursusundervisning i 8 uger (24 k.t.), én sommerskole eller ekskursion (efterår, 12 k.t.), ét weekend-seminar (forår, 6 k.t.) samt opgaveskrivning under individuel vejledning i en periode på 4 uger.

I det tredje studieår afholdes i første semester : kursusundervisning i 8 uger (24 k.t.), ét weekend-seminar (6 k.t.) samt opgaveskrivning under individuel vejledning. I det andet semester afholdes færdiggørelsen og udfærdigelsen af masteropgaven, idet det samlede arbejde med denne opgave svarer til 0,25 årsværk.

Hvert semester svarer til 0,15 årsværk. Afhængigt af holdenes størrelser kan alternative tilrettelæggelsesformer forekomme.

1.6. Deltagerforudsætninger og meritoverførelse

Masteruddannelserne henvender sig til professionelt erfarne erhvervsaktive ledere, vejledere og lærere, jf. herom i beskrivelsen af de enkelte uddannelser.

Meritoverførselsregler til og fra masteruddannelserne udformes efter følgende retningslinier:

Der kan i alt til den enkelte masteruddannelse kun meritoverføres kurser svarende til 2 moduler, men det sker efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde.

Masteruddannelsen kan delvis eller som helhed gennemføres som selvstudium med begrænset vejledning, således at en erhvervelse af graden kan ske efter eksamen i de moduler, som resterer efter evt. meritoverførelse.

Enkeltmoduler afsluttet med prøve kan senere indgå i en masteruddannelse med fuld merit under forudsætning af, at de hører til blandt modulerne i den pågældende uddannelse.

En afsluttet masteruddannelse og afsluttede moduler kan efter konkret vurdering indgå som meriterende afløsning af dele af kursuskravet til DIG's Ph.D.-uddannelse. Der kan i den forbindelse kun ske afløsning af begrænsede dele af forskeruddannelseskurserne og kun i den udstrækning dette godkendes af vejleder og institutleder.

Almenpædagogiske og fagpædagogiske kurser gennemført i andet regi kan efter konkret vurdering give merit i de tilsvarende masteruddannelser, forudsat at de pågældende kurser, dels er forskningsbaserede og afsluttet med eksamen, dels er bestået på rimeligt niveau og endelig indholdsmæssigt modsvarer modulerne i den pågældende masteruddannelse.

I forbindelse med en evt. udvidelse af pædagogikum vil der efter nærmere regler kunne godskrives elementer herfra i en masteruddannelses første og evt. andet modul under forudsætning af, at de pågældende elementer er relevante og bestået på rimeligt niveau. Der kan i den forbindelse kun ske en begrænset reduktion af kravet til masteruddannelsen.

Allerede gennemført overbygningsuddannelse på studievejlederuddannelse kan efter konkret vurdering godkendes som del af masteruddannelsen i vejledning.

Ledelseskurser gennemført i andet regi kan efter konkret vurdering godkendes som del af masteruddannelsen i ledelse.

Sager vedr. meritoverførelse afgøres efter den for universitetsstudier almindelige procedure.

1.7. Moduler i de fem grenvalg

Indholdet af modulerne i hvert af de 5 uddannelsesforløb er beskrevet nærmere i dette hefte.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse

Modul 1: Kulturkoder; Modul 2: Læringsteorier og praksisformer; Modul 3: Kommunikation; Modul 4: Ressourcestyring; Modul 5: Strategisk ledelse; Modul 6: Casestudies: Lederskab.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Studievejledning

Modul 1: Kulturkoder; Modul 2: Læringsteorier og praksisformer;

Modul 3: Kommunikation; Modul 4: Vejledning og uddannelse i forhold til arbejdsmarkedet; Modul 5: Vejledningen i et krydsfelt; Modul 6: Casestudies: Studievejledning.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik

Modul 1: Kulturkoder; Modul 2: Læringsteorier og praksisformer; Modul 3: Klasserummet, elever og lærere; Modul 4: Fagsyn og curriculum; Modul 5: Skoleudvikling; Modul 6: Casestudies: Almenpædagogik.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik

Modul 1: Kulturkoder; Modul 2: Læringsteorier og praksisformer; Modul 3: Fagsyn og curriculum; Modul 4: Faget set i et udviklingsperspektiv; Modul 5: IT og faget; Modul 6: Casestudies: Fagpædagogik.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik

Modul 1: Kulturkoder; Modul 2: Læringsteorier og praksisformer; Modul 3: Redskaber, forudsætninger og roller; Modul 4: IT-udviklingen; Modul 5: IT og faget; Modul 6: Casestudies: IT-pædagogik.

1.8. Hvem står bag?

Planlæggere

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik er blevet planlagt af to omgange, begge gange i et nært samarbejde mellem instituttet og en række erfarne repræsentanter for forskellige brugergrupper.

Det første udviklingsarbejde fandt sted i 1999/2000, hvor fem grupper arbejdede med at fastlægge det overordnede indhold i hver sin af de fem grenmuligheder.

Det andet udviklingsarbejde blev sat i gang i 2001, og det rummer arbejdet i 12 grupper, hvor de 8 beskæftiger sig med fagpædagogiske områder, og de 4 beskæftiger sig med de øvrige mastergrene. Målet med dette arbejde i disse grupper har været at få udviklet et konkret indhold i de enkelte uddannelsesgrenes moduler.

Medlemmer af de første planlægningsgrupper var:

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse: Rektor Marianne Abrahamsen, Marselisborg Gymnasium; rektor Jens Thodberg Ber-

telsen, Odense Katedralskole; rektor Niels Clausen, Frederikssund Gymnasium; sekretariatschef Erik Damberg, Syddansk Universitet; lektor Jørgen Gleerup, Syddansk Universitet; vicedirektør Carl Korup, Vejle Handelsskole; professor Finn Hauberg Mortensen, Syddansk Universitet, rektor Lene Pind, Tornbjerg Gymnasium, lektor Peter Henrik Raae, HFC Efterslægten, nu: DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Studievejledning: Studievejleder Grethe Bay, VUC Århus, kursusleder på studievejlederuddannelsen; studievejleder Inge Carlé, Frederikshavn Gymnasium og hf, Studievejlederforeningen; sekretariatschef Erik Damberg, DIG; studievejleder Kirsten Enemark, Tietgenskolen, Odense; fagkonsulent Peter Føge Jensen, Undervisningsministeriet; studievejleder Kirsten Rasmussen, Odense Tekniske Skole; studievejleder Benny Wielandt, Gladsaxe Tekniske Skole.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik: Adjunkt Tine Bak, Vestre Borgerdyd Gymnasium og Kursuscenter, studiekredskonsulent; sekretariatschef Erik Damberg, DIG, lektor Adda Hæstrup, Svendborg Gymnasium, gymnasiemedarbejder i Fyns Amt; lektor Erik Prinds, Viborg Amtsgymnasium og HF, medl. af GL's hovedstyrelse; lektor Knud Rasmussen, Marselisborg Gymnasium, kursusleder ved Teoretisk Pædagogikum; lektor Lilian Zøllner, DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik: Lektor Benny Christensen, Fyns Studenterkursus, Historielærerforeningen; lektor Inge Dalsgaard, Formand for Dansklærerforeningen; fagkonsulent Claus H. Christensen, Uddannelsesstyrelsen, Undervisningsministeriet, fysik; sekretariatschef Erik Damberg, DIG; fagkonsulent Lars Damkjær, Uddannelsesstyrelsen, Undervisningsministeriet, romanske sprog; lektor Jørgen Dejgaard, Nyborg Gymnasium og HF, matematik og musik; forskningsmedarbejder, lektor Harry Haue, DIG; lektor Jørgen Husballe, Viborg Katedralskole, historie; fagkonsulent Lise Lauersen, Uddannelsesstyrelsen, Undervisningsministeriet, billedkunst og design; lektor Anne Winther Petersen, Himmelev Gymnasium, Matematiklærerforeningen; lektor Anne Kirsten Pettitt, Vestfyns Gymnasium, Engelsklærerforeningen; lektor Lars Westergaard, Fyns Studenterkursus, idræt.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik: Fagkonsulent Claus Gregersen, Undervisningsministeriet, datalogi; lektor Jens Bang Jensen, Svendborg Gymnasium, datavejleder; ledende faglærer Bruno Jørgensen, Odense Tekniske Gymnasium, datavejleder; lektor Anne Frausing, formand for Datalærerforeningen; forskningsmedarbejder Claus Michelsen, DIG; lektor Per Morgen, Fysisk Institut, Syddansk Universitet; lektor Hans Erik Pedersen, Midtfyns Gymnasium, datavejleder; lektor Anne Scott Sørensen, Institut for Litteratur, Kultur og Medier, Syddansk Universitet.

Desuden er der i foråret 2001 nedsat 12 arbejdsgrupper, som laver detailplanlægning af de enkelte grene, heraf 8 grupper i fagpædagogik.

Lærere

Som undervisere på Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik vil blive inddraget lærere samt forskere med specialer i områder, der ikke er dækket af DIG.

I øvrigt vil MA-studerende blive undervist af instituttets stab af videnskabelige medarbejdere: cand.mag. Erik Damberg; cand. scient. Jens Dolin; mag.art. Harry Haue; cand.mag. Ellen Krogh; cand.scient. Claus Michelsen; cand.mag. Peter Henrik Raae.

Medlemmer af udviklingsgrupperne i 2001 var:

Masteruddannelse i Fagpædagogik

Dansk: lektor Lisbeth Nyborg, Dansklærerforeningen, gym.; lektor Jørn Schmidt, Dansklærerforeningen, HS; lektor Marianne Hansen, for fagkons., gym; fagkonsulent Lise Rokjær, hhx; professor Klaus P. Mortensen, DPU; Ph.D.-stipendiat Peter Kaspersen, DIG, SDU; Ph.D.-stipendiat Lisbeth Wiese, DIG, SDU; forskningsadjunkt Ellen Krogh, DIG, SDU; professor Finn H. Mortensen; DIG, SDU

Historie, samfundsfag, erhvervsøkonomi: lektor Jørgen Husballe, historie (fagl.for.); lektor Torben Spange Christensen, samfundsfag (fagl.for.); lektor Orla Duedahl, erhvervsøkonomi (fagl.for.); studielektor Flemming Kiilsgaard Madsen, for fagkonsul., hi; lektor Henrik Adrian, for fagkonsul., sa; lektor Helle Porsdam, SDU; Ph.D.-sti-

pendiat Dorthe Uldall, DIG, SDU; amanuensis Harry Haue, DIG, SDU

Biologi, geografi: lektor Dorthe Hammelev, Foreningen af danske biologer; lektor Lisbeth Jakobsen, geografilærerforeningen; fagkonsulent Grethe Heer, geo, gym; lektor Lisbeth Marcussen, for fagkonsul., biologi, gym; lektor Erik Kristensen, SDU; ekstern lektor Jesper Ranfelt, DIG, SDU; ekstern lektor Pernille Ehlers, DIG, SDU

Fysik, kemi, naturfag. lektor Kirsten Brink Lund, Årh.Akademi (fagl.for.); lektor Erik Bruun Olesen, Od.Kat. (fagl.for.); lektor Erik L. Rasmussen, teknikfag (fagl.for.); fagkonsulent Inge Kaufmann, kemi, gym; fagkonsulent Claus Jessen, naturfag, gym; lektor Albert Poulsen, RUC; Ph.D.-stipendiat Verner Schilling, DIG, SDU; lektor Jens Dolin, DIG, SDU

Matematik: lektor H.C.Thomsen, matematik (fagl.for.); lektor Jørgen Dejgaard, matematik (fagl.for.); fagkonsulent Peter Limkilde, hhx; fagkonsulent Knud Fl. Andersen, htx; lektor Bent Ørsted, SDU; Ph.D.-stipendiat Søren Antonius, SDU; Ph.D.-stipendiat Dinna Balling, DIG, SDU; amanuensis Claus Michelsen, DIG, SDU; forskningsassistent Marit Schou, DIG, SDU

Fremmedsprog: lektor Pia Wahstrøm Larsen, fr/ty (fagl.for.); lektor Jette Wilms Jensen, russ. (fagl.for.); lektor Marie Andersen, ital. (fagl.for.); lektor Nanna Bjargum, for fagkons., ty, gym; lektor Marianne Breving, for fagkons., en, htx; fagkonsulent Lars Damkjær, fr/it, gym; fagkonsulent Stig Martin Møller, klassiske sprog, gym; lektor Annelise Ballegård Petersen, SDU; Ph.D.-stipendiat Aase Lading, DIG, SDU; ekstern lektor Ole Juhl Lund, DIG, SDU

Religion, oldtidskundskab, filosofi, psykologi: lektor Finn Høghøj, Klass.foreningen; lektor Anders Damsager, ps (fagl.for.); fagkonsulent Erik Ardal, ps, gym; lektor Peter Hobel, for fagkonsul., re, gym; lektor Karin-Ann Madsen, for fagkonsul., fi, gym; lektor Jacob Isager, SDU; lektor Tim Jensen, SDU; Ph.D.-stipendiat Claus Engstrøm, SDU; Ph.D.-stipendiat Tanja Miller, DIG, SDU

Idræt, billedkunst, musik, drama, film- og TV-kundskab: lektor Edith Grunnet, id (fagl.for.); lektor Inge Olhoff-Jacobsen, dr, (fagl.for.); lektor Sten Wæver, bk/design, (fagl.for.); fagkonsulent Finn Gravesen, mu, gym; fagkonsulent Hedvig Gerner Nielsen, drama, gym; lektor Janne Olrik, for fagkons. mu.; fagkonsulent Jens Boe Nielsen, id, gym; lektor Hans Oluf Schou for fagkonsul., f/tv, gym; lektor Per Jørgensen, SDU; professor Frede V. Nielsen, DPU; Ph.D.-stipendiat Jesper Thøis Madsen, DIG, SDU; Ph.D.-stipendiat Niels Vogensen, DIG, SDU; Erik Damberg, DIG, SDU

Masteruddannelse i Almenpædagogik: lektor Annette Kjærgaard, Teoretisk Pædagogikum; rektor Karl Henrik Jørgensen, Greve Gymnasium; lektor Karin Svejgaard, DEL; lektor Anne Scott Sørensen, SDU; lektor Katrin Hjort, RUC; Ph.D.-stipendiat Aase Lading, DIG, SDU; Ph.D.-stipendiat Pia Ravn, DIG, SDU; amanuensis Peter Henrik Raae, DIG, SDU

Masteruddannelse i Ledelse: rektor Jens Thodberg Bertelsen, Rektorforeningen; forstander Per Lehm, Forstanderforeningen; lektor Annette Vind, Inspektorforeningen; vicedirektør Carl.V. Korup, Vejle Handelsskole; direktør Peder Skovgaard, Industri & Håndværkerskolen, Nyk.F/ Foreningen af ledere ved TS; professor Kurt Klaudi Klausen, SDU; adjunkt Finn Wiedemann, SDU; Ph.D.-stipendiat Ulla Senger, DIG, SDU; Ph.D.-stipendiat Marianne Abrahamsen, DIG, SDU; ekstern lektor Mette Knudsen, DIG, SDU; tidl. rektor og uddannelseskonsulent Aase Herskind, DIG, SDU

Masteruddannelse i Studievejledning: lektor Inge Carlé, Studievejlederforeningen; uddannelsesleder Steffen Svendsen, DEL; fagkonsulent Mette Røgne, stvl., gym; studiechef Per Andersen, SDU; lektor, Ph.D. Peter Plant, DPU; Ph.D.-stipendiat Tanja Miller, DIG, SDU; ekstern lektor Peter Føge, DIG, SDU; sekretariatschef Erik Damberg, DIG, SDU

Masteruddannelse i IT-pædagogik: lektor Inger Mønsted, Datalærerforeningen; fagkonsulent Orla Møller, datalogi, gym; projektleder Hanne Bech, Uni-C; lektor Kim Skak Larsen, SDU; professor Lars Qvortrup, SDU; lektor Bo Kampmann Walther, SDU; Ph.D.-stipen-

diat Søren Antonius; Ph.D.-stipendiat Dorte Uldall, DIG, SDU; amanuensis Claus Michelsen, DIG, SDU; forskningsassistent Marit Schou, DIG, SDU

Koordinatorer

Den overordnede koordination af Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik varetages af Erik Damberg, DIG.

Koordinationen af masteruddannelsens enkelte grene er fordelt som følger:

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse: cand. mag., ekstern lektor Mette Knudsen, DIG og cand. mag. Aase Herskind, DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Studievejledning: cand. mag. lektor Peter Føge og Erik Damberg, DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik: forskningsadjunkt, cand.mag. Peter Henrik Raae, DIG og lektor, Ph.D. Lilian Zöllner, DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/ Fagpædagogik: forskningsmedarbejder cand. mag. Steen Beck, DIG og forskningsmedarbejder cand. mag. Birgitte Gottlieb, DIG.

Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik: amanuensis cand. scient. Claus Michelsen, DIG og forskningsassistent cand. scient. Marit Schou, DIG.

2. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/Ledelse skal give ledere og kommende ledere af pædagogiske institutioner mulighed for at styrke deres generelle lederkvalifikationer samt evne og lyst til at lede en undervisningsinstitution og dennes pædagogiske processer. Uddannelsen skal sætte ledelsesteam i stand til både at varetage de administrative opgaver, der vokser som følge af decentraliseringen, og navnlig de ledelsesopgaver der følger af, at direktør/forstander/rektor har ansvaret for skolens undervisning og eksamen.

Uddannelsen skal lægge vægt på at udvikle samspillet mellem ledelse, lærere og elever, så skolen skaber fælles holdninger og sikrer kvalitet i undervisningen. Uddannelsen skal tillige kvalificere til at gennemføre udviklingsprocesser på egen institution i samarbejde med lærere og elever.

Lederuddannelsen finder sit indhold og sine metoder i feltet mellem skolens særlige organisation og økonomi, pædagogik og filosofi.

Masteruddannelsen i ledelse henvender sig til rektorer/forstandere og inspektorer fra institutioner med gymnasiale uddannelser, samt til lærere herfra med minimum tre års undervisningserfaring der påtænker at søge sådanne stillinger.

Denne masteruddannelse sætter den MA-studerende i stand til: at varetage administrative opgaver – herunder dem, der følger med decentraliseringen; at varetage de ledelsesopgaver, der følger med ansvaret for skolens undervisning og eksamen; at udvikle og vedligeholde en skolekultur, der med inddragelse af lærere og elever sikrer en fortsat faglig og pædagogisk udvikling.

2.1. Modul 1: KULTURKODER

Modulet har til formål at give den MA-studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Uddannelse er ikke længere et 'beskyttet område', men må som andre kulturfænomener til stadighed legitimere sig og spille med mange parter: en stat, der i lyset af videnssamfundet sætter stadig mere fokus på uddan-

nelse, læring og effektivitet; et marked, der stiller øgede og individualiserede krav; en forskning, der både ekspanderer og bliver mere tværfaglig; faglige foreninger, der engagerer sig både i organisation, ledelse og faglig identitet; samt endelig et samfund, hvis normer og værdier er under forandring og under pres fra globaliseringen og det multikulturelle samfund.

Tema 1: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn

De gymnasiale ungdomsuddannelser er dynamiske institutioner, der skal kunne kommunikere med interessenter, der ikke altid har sammenfaldende interesser: stat, marked, faglige organisationer, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner m.m.

Der anlægges kulturelle, symbolske og diskursteoretiske synsvinkler på de sammensatte institutionelle og samfundsmæssige forhold, som de gymnasiale ungdomsuddannelser i disse år skal udvikle deres identitet og profil i forhold til, ligesom der introduceres til væsentlige (nationale og internationale) grundsyn på uddannelse, som fx økonomiske og humanistiske.

Tema 2: Organisationskultur og skolekultur

Organisationskulturen er vigtig for de gymnasiale ungdomsuddannelsers læringsmiljø. Forskellige teorier introduceres om organisationskultur med relevans for uddannelsesinstitutioner, herunder funktionalistiske og systemteoretiske med sigte på den lærende organisation, samt symbolteori og diskursteori med henblik på analyse og håndtering af information og kommunikation. Formålet er at sætte de MA-studerende i stand til at kunne analysere de væsentligste træk i egen skolekultur, samt at kunne identificere forskellene mellem egen skolekultur og andre relevante samspilspartneres kultur.

Tema 3: Psykologi og socialisering

Der introduceres i overblikksform til udviklingen inden for psykologien med vægt på de seneste års drejning imod det kulturelle felt, og til socialkonstruktivismen og dens betydning for undervisning, læring og arbejdsmiljø. Der arbejdes med identitetsudvikling i det moderne samfund.

Tema 4: Familiekultur og ungdomskultur

Der introduceres forskellige teorier om familiens og ungdomskulturernes forvandlinger under senmoderniteten, herunder teorier om det aftraditionaliserede refleksive samfund, videnssamfundet og risikosamfundet, og disse teorier betragtes i lyset af kravet om livslang læring. Endvidere arbejdes der med livsstil og livshistorie med henblik på tematisering af elever og kursisters motivations- og læringsformer.

Tema 5: Kulturmøde og kulturforskelle

Der arbejdes bl.a. via casemateriale med brydninger og medspilsituationer i forskellige typer af kulturelle møder: skolekulturer, ungdomskulturer, kønskulturer og etniske kulturer, samt faglige, administrative og politiske kulturer. Endvidere diskuteres begrebet professionalismisme i lyset af kulturmøder.

Tema 6: Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling

Ud fra et internationalt og nationalt perspektiv arbejdes med skolens rolle i det moderne samfund, skolens kultur(er) og deres betydning for praksis.

Der introduceres i overblikksform til de gymnasiale ungdomsuddannelsers historiske og kulturhistoriske udvikling som baggrund for en diskussion af uddannelsernes forskellige profiler vedr. faglighed, læringsmiljø, organisation og ledelse.

2.2. Modul 2: LÆRINGSTEORIER OG PRAKSISFORMER

Modulet har til formål at give den MA-studerende overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Gennem analyser og cases erhverver den MA-studerende sig viden om den teoretiske baggrund og praktisk erfaring på området.

Tema 1: Uddannelsesmål og dannelsesmål

Der arbejdes med dannelsestænkning og uddannelsestænkning i nationalt og internationalt perspektiv. Forskellige dannelsesteorier

og kompetence- og kvalifikationsbegreber præsenteres og sættes i relation til samfundsmæssige, uddannelsesmæssige og etiske/moralske perspektiver og mål.

Tema 2: Pædagogiske holdninger og læringsstrategier

Der præsenteres en række væsentlige pædagogiske grundholdninger og læringsstrategier, herunder kognitive teorier (bl.a. konstruktivisme), kulturhistoriske skoler og psykodynamiske teorier. De pædagogiske traditioner, der er forbundet med humanistiske, naturvidenskabelige og æstetiske fag beskrives.

Tema 3: Implementering af nye læringssyn og pædagogiske metoder

Der arbejdes med nye pædagogiske vinkler. Forskellige modeller for bl.a. implementering af udviklingsarbejde vurderes i relation til international og national udvikling. Der ses på læringsmiljøets betydning, samspillet mellem pædagogik og dannelsesteori, evaluering samt udviklingsstrategier for samspillet mellem pædagogik, kompetencemål og dannelse. En vurdering af brug af IT-medierne indgår i modulet.

Tema 4: Undervisningens organisering

Der arbejdes med forskellige modeller og strukturer for undervisningens organisering. Forholdet mellem forskellige organisations- og arbejdsformer diskuteres i relation til forskellige læringssyn samt til undervisningens rammer: fagbeskrivelser, overenskomster, årsplanlægning, bekendtgørelser, læremidler, læringsmiljøer og bygninger, økonomiske investeringer og vilkår.

Tema 5: Lærer- og elevmedansvar og demokrati

Der arbejdes med forskellige demokratiopfattelser (formelle og uformelle) og organisationsmodeller, elev- og medarbejderrettigheder og -ansvar, projektmodeller, bekendtgørelser og lovgivning.

Tema 6: Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier

Der arbejdes med etableringen af den 'lærende skole': efteruddannelsesstrategi, efteruddannelsesplan for faglig opdatering, principper for efteruddannelse af ledere og lærere (faglig, fagdidaktisk, generel pædagogisk, personlig og andet).

2.3. Modul 3: KOMMUNIKATION

Modulet har til formål at give den MA-studerende indsigt i kommunikationsmodeller og ledelsesproblemstillinger vedr. kommunikation. Modulet rækker fra individuel kommunikation med elever og personale til strategisk kommunikation med beslutningsstrategier, og omfatter også konfliktløsning og kommunikation som ledelses- og udviklingsinstrument. Den MA-studerende erhverver sig en række kompetencer gennem arbejde med modeller og cases, der belyser problemstillingerne.

Tema 1: Samtalen, teori og træning

Der arbejdes med kommunikationsteori, psykologiske aspekter af kommunikation, transaktionsanalyse, medarbejdersamtaler, lærerteams samt supervision.

Tema 2: Konfliktløsning (individ-, gruppe- og organisationsniveau)

Der arbejdes på basis af gruppepsykologi og psykisk arbejdsmiljø med forskellige modeller for konfliktanalyse- og konfliktløsning. Disse relateres til de formelle og informelle rammer, hvor lederen kan møde konflikter.

Tema 3: Beslutningsteorier

Der arbejdes med problemanalyse, mødestrukturer og mødestrategier, lovgivning, projektplanlægning samt med beslutningsveje og -kompetencer.

Tema 4: Elevinddragelse i beslutningsprocesser

Der arbejdes med elevansvar, elevrettigheder, elevråd, samt generelt med forskellige demokratiopfattelser og med forældrerollen.

Tema 5: Skolen som lærende organisation

Der arbejdes med forskellige organisationsteorier, sammenhængen mellem adfærd og ledelse, selvevaluering og holdningsbearbejdning.

2.4. Modul 4: RESSOURCESTYRING

Ressourcestyring i bred forstand forudsætter en helhedsbetragtning over uddannelsesinstitutioners samlede virkefelter, som med fordel kan udtrykkes i begrebet 'business planning'. Indholdet i dette

modul baseres dels på teoretisk stof dels praktiske undersøgelser som er casefunderede eller med udgangspunkt i egen skole.

Tema 1: Historisk prospekt

Der arbejdes med en kortfattet status over uddannelsesinstitutionens historiske udvikling. Heri indgår beskrivelser af institutioners nøgleområder i fx årsskrifter eller beretninger.

Tema 2: Visioner og mål

Der arbejdes med udvikling af overordnede visioner og målsætninger med udgangspunkt i centralt udviklede politisk-ideologiske betragtninger samt lokalt betingede kulturhensyn.

Tema 3: 'Business'-analyse (hvor er vi?)

Der arbejdes med institutioners styrker, svagheder, trusler og muligheder i en såkaldt SWOT-analyse (Strength-Weakness-Opportunity-Target). Kvalitets- og vidensregnskaber kan ligeledes med fordel indgå i analysearbejdet.

Analyserne indeholder overvejelser over den aktuelle og kommende konkurrencesituation, overgangsfrekvenser, frafaldsstatistik, ungdomskulturelle trends, succeskriterier, interessentundersøgelser, pædagogisk udvikling, medarbejderkvalifikationer, virksomhedskultur/modstand mod forandring i organisationen, rekruttering, økonomi/finansiering, administration og teknologi samt en oversigt over den kommende udvikling inden for det uddannelsespolitiske felt – især mht. strukturer og indhold.

Tema 4: Objectives and targets (hvad vil vi?)

På basis af 'business'-analysen udarbejdes oversigter over en institutions delmål og udviklingsopgaver inden for en nærmere fastsat periode – typisk et år. Der fastlægges en særlig aktivitetsplan for indsatsområderne, hvoraf det også fremgår, hvorledes ansvaret for opgavernes gennemførelse er fordelt.

Tema 5: Strategianvendelse (hvordan vil vi nå det?)

For at opnå de fastlagte delmål og løse de stillede udviklingsopgaver udarbejdes forslag til en strategisk plan samt værktøjskatalog med prioriterede anbefalinger.

Tema 6: Human and no-human resources (hvad skal vi bruge?)

Der udarbejdes en redegørelse for hvilke krav til ressourceanvendelse, den valgte strategiske model stiller. Hensyn tages til såvel medarbejderressourcer som fysiske ressourcer.

På medarbejdersiden opstilles specifikationer over faglige og personlige kvalifikationskrav, krav til efter- og videreuddannelse, ændringer i organisationsstrukturen på skolen og nyorganisering af undervisningen, ledelsesressourcer samt krav til motivationspsykologiske initiativer.

Vedrørende fysiske ressourcer udarbejdes oversigt over krav til bygninger, lokaleindretning, teknisk udstyr, teknologiske anskaffelser samt administrative forhold.

Tema 7: Økonomi (hvad koster det?)

Der udarbejdes et økonomisk budget for den påtænkte plans gennemførelse. Budgettet skal så præcist som muligt fortælle, hvilke omkostninger der knytter sig til hvilke aktiviteter. Der skal ligeledes gøres overvejelser over hvilke fordele, der følger et succesfyldt projekt og hvilke ulemper der må formodes at være i forbindelse med et beskåret eller ikke-gennemført projekt.

Tema 8: Sensitivitetsanalyse (hvad kan gå galt?)

Der udarbejdes en analyse af projektets »følsomhed og sårbarhed«. Hvilke dele i projektet er de mest sårbare? Hvad vil et evt. uheld koste? Hvilke overvejelser kan gøres på forhånd, og hvorledes kan planen reddes, hvis uheldet er ude?

2.5. Modul 5: STRATEGISK LEDELSE

Strategisk ledelse er at initiere, varetage og følge op på strategisk planlægning og styring på individ-, gruppe- og organisationsniveau.

Målet i dette modul er at bringe relevante teorier i anvendelse på de formelle og informelle situationer, hvor strategisk ledelse udøves. Hensigten er at udvikle de MA-studerendes forudsætninger for at foretage begrundede og hensigtsmæssige valg mellem forskellige strategier og værktøjer til udvikling af skolens organisation og pædagogik.

Tema 1: Værdiledelse

Værdiledelse af en skole bygger på forestillingen om 'den gode skole'. Værdiledelse fokuserer på værdier, som skolen bør give eleverne mulighed for at tilknytte kundskaber, egenskaber og færdigheder, anskuet i lyset af den kultur og den fremtid, hvori eleverne skal leve deres liv. Det er i kraft af værdierne, at skolens ledelse og ansatte begrundes skolens måde at være skole på, herunder begrundes valget af givne undervisningsformer og undervisningsforløb.

Til værdiledelse hører evnen til at kunne danne visioner om det fremtidige samspil mellem skolens mikro-verden og den omkringliggende makro-verden.

Der arbejdes med at bringe den MA-studerende til at kunne formulere værdier, danne visioner og vælge målsætning for en moderne, gymnasial ungdomsuddannelse og bringe refleksionerne ind i dialogen med skolens elever og ansatte.

Tema 2: Målstyring

En målstyring omfatter valg af (del-)mål og valg af handlingsplan samt udførelse og evaluering, der atter udløser nye mål etc. Målstyring er en spiralproces.

Projektledelse er en disciplin inden for målstyringen. Studierne i projektledelse omfatter initiering, planlægning, opfølgning og rapportering.

På baggrund af studier i forskellige former for (teorier om) målstyring og deres udførelse, arbejder den MA-studerende med begrundelse, gennemførelse og vedligeholdelse af målstyring på en moderne gymnasieskole.

Tema 3: Organisationsudvikling

Skolens organisationsform og organisationsudvikling er ikke blot et administrativt og strukturelt, men også et pædagogisk og dannelsesmæssigt anliggende, som kan fremme eller hæmme undervisningens kvalitet, og som har en normativ funktion for de mennesker, der er henvist til den. Skolens organisation tænkes sammen med skolens værdier og mål.

Til studierne i organisationsudvikling hører emner som mødekultur, (formelle og uformelle) beslutningsstrukturer og teambuil-

ding samt diskussioner af forholdet mellem forskellige typer organisationsudvikling og den fagdidaktiske, pædagogiske og dannelsesmæssige kontekst, organisationen indgår i.

På baggrund af historiske og aktuelle teorier om organisationsudvikling får den MA-studerende redskaber til at begrunde, vælge og anvende forskellige organisationsformer.

Tema 4: Personaleledelse

Personaleledelse omfatter indsigt i arbejdstilrettelæggelse, personaleudvikling, personalepolitik, personaleforvaltning, arbejdsmiljø og myndigheders krav til personaleledelse.

Under temaet personaleledelse introduceres en række teorier og metoder til gennem analyse af cases at forstå og håndtere daglige, interne ledelsesopgaver på et gymnasieskole, bl.a. i lyset af forskellige myndigheders krav til moderne personaleledelse.

Tema 5: Strategier for skoleudvikling

Målet er at få beskrevet forskellige typer af skoleudvikling, samt hvorledes de implementeres i praksis.

Udgangspunktet er en belysning af de faser, forskellige former/modeller for skoleudviklingsprojekter gennemløber, herunder en diskussion af faktorer, som ændres: fx læreplaner, materielle rammer, undervisningsmateriale, pædagogiske metoder, læreruddannelse, ledelses- og magtstrukturer samt skolemiljøet.

Det diskuteres hvorledes et projekt igangsættes, hvilke faser det gennemløber, samt hvilke styringsmuligheder MA-studerende har.

Tema 6: Evaluering som et led i skoleudvikling

Målet er, at den MA-studerende får kendskab til forskellige modeller og værktøjer til intern skoleevaluering og stifter bekendtskab med de styrende principper for god evaluering.

Der arbejdes med modeller til opstilling af målsætning, handlingsplan og evaluering. Kvalitative og kvantitative metoder gennemgås, og det diskuteres hvorledes resultaterne af en evaluering benyttes, samt hvorledes man skaber en evalueringskultur på en skole, som kan bruges til intern kvalitetsudvikling.

2.6. Modul 6: CASESTUDIES: LEDERSKAB

Dette modul forudsætter modulerne 1-5. Der arbejdes fx med flg. temaer: Lederstil og lederperson; personliggørelse af ledelse; ledelsevaluering; personlig udvikling.

3. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/ Studievejledning

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/Studievejledning skal videreudvikle MA-studerendes kompetencer i forhold til vejledningsarbejdet. Den giver forskningsbaseret indsigt i vigtige vejledningsområder og er struktureret, så den supplerer de forskelle, som er mellem studievejlederuddannelser knyttet til de forskellige gymnasiale uddannelser. Den giver indsigt i forhold mellem vejledningsteori og -praksis.

Videre giver den MA-studerende forudsætninger for på forskningsmæssig basis at medvirke til fortsat udvikling af vejledningen inden for og på tværs af skoleformerne.

Masteruddannelsen i vejledning henvender sig til vejledere ved de gymnasiale uddannelser med minimum 3 års vejledererfaring.

Denne masteruddannelse sætter den MA-studerende i stand til: at vurdere studievejledningens rolle, funktion og handlingsmuligheder i forhold til et differentieret uddannelsesbillede; at vurdere og anvende de forskellige vejledningsstrategier i forhold til forskellige vejledningssituationer; at udvikle studievejledningens mange arbejdsområder på baggrund af en forskningsbaseret viden.

3.1. Modul 1: KULTURKODER

Modulet har til formål at give den MA-studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Uddannelse er ikke længere et 'beskyttet område', men må som andre kulturfænomener til stadighed legitimere sig og spille med mange parter: en stat, der i lyset af videnssamfundet sætter stadig mere fokus på uddannelse, læring og effektivitet; et marked, der stiller øgede og individualiserede krav; en forskning, der både ekspanderer og bliver mere tværfaglig; faglige foreninger, der engagerer sig både i organisation, ledelse og faglig identitet; samt endelig et samfund, hvis normer og værdier er under forandring og under pres fra globaliseringen og det multikulturelle samfund.

Tema 1: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn

De gymnasiale ungdomsuddannelser er dynamiske institutioner, der skal kunne kommunikere med interessenter, der ikke altid har sammenfaldende interesser: stat, marked, faglige organisationer, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner mm.

Der anlægges kulturelle, symbolske og diskursteoretiske synsvinkler på de sammensatte institutionelle og samfundsmæssige forhold, som de gymnasiale ungdomsuddannelser i disse år skal udvikle deres identitet og profil i forhold til, ligesom der introduceres til væsentlige (nationale og internationale) grundsyn på uddannelse, som fx økonomiske og humanistiske.

Tema 2: Organisationskultur og skolekultur

Organisationskulturen er vigtig for de gymnasiale ungdomsuddannelsers læringsmiljø. Der introduceres til forskellige teorier om organisationskultur med relevans for uddannelsesinstitutioner, herunder funktionalistiske og systemteoretiske med sigte på den lærende organisation, samt symbolteori og diskursteori med henblik på analyse og håndtering af information og kommunikation. Formålet er at sætte de MA-studerende i stand til at kunne analysere de væsentligste træk i egen skolekultur, samt at kunne identificere forskellene mellem egen skolekultur og andre relevante samspilspartneres kultur.

Tema 3: Psykologi og socialisering

Der introduceres i overblikksform til udviklingen inden for psykologien med vægt på de seneste års drejning imod det kulturelle felt, og til socialkonstruktivismen og dens betydning for undervisning, læring og arbejdsmiljø. Der arbejdes med identitetsudvikling i det moderne samfund.

Tema 4: Familiekultur og ungdomskultur

Der introduceres til forskellige teorier om familiens og ungdomskulturernes forvandlinger under senmoderniteten, herunder teorier om det aftraditionaliserede refleksive samfund, videnssamfundet og risikosamfundet, og disse teorier betragtes i lyset af kravet om livslang læring. Endvidere arbejdes der med livsstil og livs-

historie med henblik på tematisering af elevers og kursisters motivations- og læringsformer.

Tema 5: Kulturmøde og kulturforskelle

Der arbejdes bl.a. via casemateriale med brydninger og medspilsituationer i forskellige typer af kulturelle møder: skolekulturer, ungdomskulturer, kønskulturer og etniske kulturer, samt faglige, administrative og politiske kulturer. Endvidere diskuteres begrebet professionalismisme i lyset af kulturmøder.

Tema 6: Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling

Ud fra et internationalt og nationalt perspektiv arbejdes med skolens rolle i det moderne samfund, skolens kultur(er) og deres betydning for praksis.

Der introduceres i overblikksform til de gymnasiale ungdomsuddannelsers historiske og kulturhistoriske udvikling som baggrund for en diskussion af uddannelsernes forskellige profiler vedr. faglighed, læringsmiljø, organisation og ledelse.

3.2. Modul 2: LÆRINGSTEORIER OG PRAKSISFORMER

Modulet har til formål at give den MA-studerende overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Gennem analyser og cases erhverver den MA-studerende sig viden om den teoretiske baggrund og praktisk erfaring på området.

Tema 1: Uddannelsesmål og dannelsesmål

Der arbejdes med dannelsestænkning og uddannelsestænkning i nationalt og internationalt perspektiv. Forskellige dannelsesteorier og kompetence- og kvalifikationsbegreber præsenteres og sættes i relation til samfundsmæssige, uddannelsesmæssige og etiske/moralske perspektiver og mål.

Tema 2: Pædagogiske holdninger og læringsstrategier

Der præsenteres en række væsentlige pædagogiske grundholdninger og læringsstrategier, herunder kognitive teorier (bl.a. konstruk-

tivisme), kulturhistoriske skoler og psykodynamiske teorier. De pædagogiske traditioner, der er forbundet med humanistiske, naturvidenskabelige og æstetiske fag beskrives.

Tema 3: Implementering af nye læringssyn og pædagogiske metoder

Der arbejdes med nye pædagogiske vinkler. Forskellige modeller for bl.a. implementering af udviklingsarbejde vurderes i relation til international og national udvikling. Der ses på læringsmiljøets betydning, samspillet mellem pædagogik og dannelsesteori, evaluering samt udviklingsstrategier for samspillet mellem pædagogik, kompetencemål og dannelse. En vurdering af brug af IT-medierne indgår i modulet.

Tema 4: Undervisningens organisering

Der arbejdes med forskellige modeller og strukturer for undervisningens organisering. Forholdet mellem forskellige organisations- og arbejdsformer diskuteres i relation til forskellige læringssyn samt til undervisningens rammer: fagbeskrivelser, overenskomster, årsplanlægning, bekendtgørelser, læremidler, læringsmiljøer og bygninger, økonomiske investeringer og vilkår.

Tema 5: Lærer- og elevmedansvar og demokrati

Der arbejdes med forskellige demokratiopfattelser (formelle og uformelle) og organisationsmodeller, elev- og medarbejderrettigheder og -ansvar, projektmodeller, bekendtgørelser og lovgivning.

Tema 6: Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier

Der arbejdes med etableringen af den 'lærende skole': efteruddannelsesstrategi, efteruddannelsesplan for faglig opdatering, principper for efteruddannelse af ledere og lærere (faglig, fagdidaktisk, generel pædagogisk, personlig og andet).

3.3. Modul 3: KOMMUNIKATION

Studievejlederen kommunikerer i et stadig mere differentieret uddannelsesbillede. Eksternt har 'interessenterne' i skolen – forældre, arbejdsmarked, det politiske system m.fl. – behov for at få et præcist billede af skolen og dens tilbud i forhold til en kompleks uddannelses- og jobsituation. Internt er studievejlederens kommuni-

kation med kolleger og ledelse vigtig, ligesom kommunikationen med eleverne i vejledningssituationen har stor betydning.

Modulets formål er at give den MA-studerende den videns- og færdighedsmæssige baggrund for at kunne påtage sig rollen som formidlings- og samspilspartner i dette uddannelsesbillede.

Tema 1: Skolens image i lokalsamfundet

Der arbejdes med at udvikle kendskab til og forståelse af uddannelsesinstitutionens interne kommunikationskanaler og -muligheder. Herunder inddrages også konfliktstyring og forhandlingsteknikker. Den MA-studerende skal tilegne sig en forståelse, dels af uddannelsesinstitutionens funktionsmåde i relation andre uddannelsesstilbud, dels af uddannelsesinstitutionens kommunikation med eksterne interessenter.

Desuden skal den MA-studerende tilegne sig viden om og færdigheder i formidling og præsentation af uddannelsesinstitutionens profil og faglige indhold, samt i teori og praksis tilegne sig en dybtgående viden om gennemførelse af projekter og samarbejder fra idé til virkelighed, herunder udarbejdelse af idéoplæg, forhandling og innovationsteknikker.

Tema 2: Den uproblematiske samtale

Samtalen er for vejlederen vejledningens kernepunkt og dens vigtigste værktøj. Samtalen og dens udøvelse ses her i relation til filosofiske og psykologiske paradigmer med det formål at give den MA-studerende en viden om samtalens præmisser, strategier og mål, som de er repræsenteret gennem de forskellige vejledningsteorier.

Den MA-studerende skal tilegne sig forskellige samtalemodellers psykologiske og/eller filosofiske grundlag og deres gennemførelse i teori og praksis. Der arbejdes med forskellige samtalemodellers anvendelsesområder og resultater samt med at udvikle samtalefærdighederne i praksis, så den MA-studerende med baggrund i sin teoretiske viden om samtaler kan gennemføre samtaler efter forskellige modeller.

Tema 3: Den vanskelige samtale

Målet er at give den MA-studerende kompetence til at kunne gennemføre vanskelige samtaler med elever og/eller kolleger/medarbejdere.

Der arbejdes med de modstridende forventninger til samtalen, med accept og forståelse, opmuntringer og tavshed, ordløse signaler og ikke-verbale sprog. Der arbejdes med forskellige samtaleformer: personal construct-samtaler (konstruktivisme), personcentrede samtaler i øvrigt, målstyrede samtaler, samt med integration af samtalemodeller.

Samtaleformerne relateres til teorier om krise og nyorientering samt til teorier om supervision og kollegabaseret vejledning.

Tema 4: Handlingsplaner og udviklingssamtaler

Målet er, at den MA-studerende skal kunne vurdere handlingsplaners metodiske grundlag, de vejledningsetiske problemstillinger og de samtalefærdigheder, der er knyttet til sådanne planer.

Udgangspunktet er, at handlingsplaner og udviklingssamtaler er vigtige vejledningsredskaber for den vejledningssøgende, vejlederen og samfundet. De kan give den vejledningssøgende hjælp til at få overblik over og blive bevidst om egne erfaringer, viden og kompetence og derigennem give den vejledningssøgende en bedre baggrund for at udvikle nye handlingsmuligheder.

Den MA-studerende skal erhverve sig kendskab til de vejledningsmetodiske teorier, der ligger til grund for udformning af handlingsplaner, samt erhverve sig indsigt i de etiske problemstillinger, handlingsplaner rejser både for vejledningssøgende, vejleder og samfund. Desuden skal den MA-studerende erhverve sig teoretisk kendskab til udviklingssamtalens særlige samtaleteknikker.

Tema 5: Gruppevejledning/kollektiv vejledning

Målet er, at den MA-studerende udvikler sine færdigheder inden for gruppevejledning og kollektiv vejledning.

Der arbejdes med forskellige modeller og metoder, med strategier for sammensætning af grupper/hold i forskellige vejledningssituationer samt med gruppeprocesser og gruppedynamik.

Desuden diskuteres planlægning, afvikling og vurdering af kollektive arrangementer.

3.4. Modul 4: VEJLEDNING OG UDDANNELSE I FORHOLD TIL ARBEJDSMARKEDET

Formålet er at den MA-studerende erhverver sig et generelt overblik over de dele af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, som er vig-

tige i et vejledningsperspektiv. Der skal sikres fortrolighed med generelle principper og udviklingstendenser i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Vejledningsteorier og -metodik sættes i relation til den hastige ændringstakt i kvalifikationskravene i samfundet.

Tema 1: Vejledningsteorier

Målet er, at den MA-studerende får viden om forskellige vejledningsteorier og får indsigt i sammenhængen mellem pædagogisk praksis og vejledningspraksis.

Der arbejdes med forskelle og ligheder mellem vejledningsteorierne – fx konstruktivistisk vejledning, Rogers-præget vejledning, gruppevejledning, undervisningsbaseret vejledning, samt med vejledning forstået som en læreproces. Desuden arbejdes med fænomenerne empati og konfrontation samt med elevens medansvar for læringen.

Tema 2: Vejledningsmetodik i forbindelse med uddannelses- og erhvervsvalget

Målet er, at den MA-studerende på baggrund af afdækning og systematisering af faktorer, som har betydning for den enkeltes valg af uddannelse og erhverv, skal opnå sikkerhed i at anvende forskellige metoder i denne type vejledning.

Der arbejdes med egenskabs- og faktorteorier, med teorier om karrierevalg og individuel uddannelsesplanlægning, samtaletræning fokuseret på uddannelsesvalg og erhvervsvalg, barrierer og restriktioner i valgsituationen, opstilling af uddannelsesplaner af forskellige typer, udslusningsvejledning samt anvendelse af gruppevejledning/kollektiv vejledning.

Tema 3: Udvikling i kvalifikationskrav på arbejdsmarkedet

Målet er, at den MA-studerende erhverver sig overblik over de kvalifikationskrav, som gælder i forskellige dele af arbejdsmarkedet, og kan arbejde med analytiske metoder til sammenfatning og forklaring af udviklingen.

Der arbejdes med teorier og undersøgelser af udviklingen på arbejdsmarkedet, analyser af kvalifikationer på arbejdspladsen, overgangsproblemer fra uddannelsessystem til arbejdsmarkedet, udførelsen af jobfunktioner samt med uddannelsesplaner med udgangspunkt i virksomheder.

Der arbejdes med internationaliseringens konsekvenser og muligheder.

Tema 4: Uddannelsessystemet

Målet er, at den MA-studerende opnår et sikkert overblik over strukturen og ændringstendenser i uddannelsessystemet, herunder kendskab til de krav, som hovedtyper af uddannelser kræver honoreret. Sammenhængen mellem kvalifikationskrav i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet analyseres.

Der arbejdes med bl.a. undersøgelser af og teorier om udviklingen i uddannelsessystemet, studiemetoder i forskellige dele af uddannelsessystemet, overgangsproblemer fra gymnasial uddannelse og til videregående uddannelse, merit og frafald samt med internationaliseringens konsekvenser og muligheder, herunder principper bag forskellige landes uddannelsessystemer og vejledningsordninger.

3.5. Modul 5: VEJLEDNING I ET KRYDSFELT

Formålet er, at den MA-studerende kan analysere vejledningens funktion og rolle på det samfundsmæssige, det institutionelle og på det individuelle plan. I forbindelse hermed undersøges de opgaver, som vejledningen varetager på hvert af de tre nævnte niveauer. På baggrund af vejledningsetik og professionelle standarder arbejdes med de undertiden konkurrerende interesser, der søger at påvirke vejledningen, og med deres nedslag i konkrete vejledningssituationer.

Tema 1: Vejledningssystemets organisation og opbygning

Målet er, at den MA-studerende opnår indsigt i samspil og modspil mellem forskellige vejledningsmåder, -områder og -strukturer.

Der arbejdes med vejledning i uddannelsessektoren, på arbejdsmarkedet, i den amtslige og kommunale sektor, vejledning for særlige målgrupper samt med central og regional samordning af vejledningen og vejledningsstrukturer i andre lande.

Tema 2: Vejlederen som netværksbygger og netværksholder

Målet er, at den MA-studerende kan analysere vejlederrollen i et udviklingsperspektiv.

De organisatoriske dele af vejledning systematiseres, og der ar-

bejdes med vejlederens interne samarbejdsrelationer, forholdet til ledelsen og andre ansatte samt relationen til eksterne samarbejdspartner. Desuden diskuteres en afgrænsning af vejlederrollen i forhold til undervisning, ligesom der arbejdes med informationsformidling og sagsbehandling samt med ansvarsfordeling mellem den vejledningsssøgende og vejlederen.

Tema 3: Vejledningens samfundsmæssige funktion. Etik i vejledning

Målet er, at den MA-studerende kan arbejde med forskellige syn på vejledningens funktioner og betydning for samfundet.

Etik og professionelle standarder i vejledning diskuteres, og der arbejdes med teorier og undersøgelser af vejledningens samfundsmæssige værdi og funktion, med vejledningsetiske principper, og med konfliktflader og praksis samt med professionalisme i vejledningen.

Tema 4: Jura og vejledningen

Målet er, at den MA-studerende erhverver sig viden om de juridiske principper og regler, der gør sig gældende på vejledningsområdet.

Der arbejdes med følgende områder: lovgivningsprincipper inden for uddannelse og arbejdsmarked, forvaltningslovgivning (bl.a. tavshedspligt og oplysningspligt), principper i sagsbehandling, regler for SU og anden støttelovgivning – samt med ansvarsfordelingen.

Tema 5: Kvalitetsudvikling, forsøgs- og udviklingsarbejder og evaluering

Målet er, at den MA-studerende erhverver sig overblik og færdighed i metoder og principper i forbindelse med kvalitetsudvikling på vejledningsområdet. Den MA-studerende skal stifte bekendtskab med forsøgs- og udviklingsarbejder samt opnå konkrete erfaringer i opstilling af strategier og praksisformer for evaluering af såvel egen vejledning som vejledning på institutionsniveau.

Der arbejdes bl.a. med principper for måling og udvikling af kvalitet, herunder forskellige evalueringsteorier og strategier.

Tema 6: International vejledning

Målet er, at den MA-studerende forstår dansk vejledning i relation til principper bag opbygning af tilsvarende systemer i andre lande,

med henblik på at kunne navigere i relation til andre landes vejledning.

Der arbejdes med gennemgang og analyse af hovedprincipper bag opbygning af forskellige vejledningssystemer, såvel nationalt som internationalt.

3.6. Modul 6: CASESTUDIES: STUDIEVEJLEDNING

Formålet er at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.

Der arbejdes med deltagernes egne rapporter og observationer.

4. Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/ Almenpædagogik

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik søger at give de MA-studerende en forskningsbaseret, almenpædagogisk viden samt at styrke deres pædagogiske kompetencer med henblik på, at kunne formulere komplekse problemstillinger og bidrage med relevante løsninger i relation til konkrete undervisnings-situationer, udviklingen inden for almenpædagogiske områder på egen skole eller i forhold til de gymnasiale uddannelser generelt.

Masteruddannelsen i almenpædagogik henvender sig til lærere ved de gymnasiale uddannelser, der ønsker at kvalificere deres undervisning pædagogisk, eller som vil arbejde med at udvikle de pædagogiske handlingsmuligheder på egen skole eller mere generelt i den gymnasiale sektor. Desuden henvender uddannelsen sig til pædagogiske inspektorer, studielektorer, pædagogiske administratorer samt til undervisere og kursustilrettelæggere i pædagogiske emner og til nuværende og kommende pædagogikumvejledere.

Uddannelsen er bygget op med en vis progression mellem modulerne. De enkelte moduler kan dog tages enkeltvis. Denne masteruddannelse skal sætte den MA-studerende i stand til: at formulere problemstillinger og løsninger på det almenpædagogiske område; at implementere pædagogisk udviklingsarbejde på en forskningsmæssig basis; at forestå tilrettelæggelse af lærerkandidaters pædagogiske uddannelse.

4.1. Modul 1: KULTURKODER

Modulet har til formål at give den MA-studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Uddannelse er ikke længere et 'beskyttet område', men må som andre kulturfænomener til stadighed legitimere sig og spille med mange parter: en stat, der i lyset af videnssamfundet sætter stadig mere fokus på uddannelse, læring og effektivitet; et marked, der stiller øgede og individualiserede krav; en forskning, der både ekspanderer og bliver me-

re tværfaglig; faglige foreninger, der engagerer sig både i organisation, ledelse og faglig identitet; samt endelig et samfund, hvis normer og værdier er under forandring og under pres fra globaliseringen og det multikulturelle samfund.

Tema 1: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn

De gymnasiale ungdomsuddannelser er dynamiske institutioner, der skal kunne kommunikere med interessenter, der ikke altid har sammenfaldende interesser: stat, marked, faglige organisationer, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner mm.

Der anlægges kulturelle, symbolske og diskursteoretiske synsvinkler på de sammensatte institutionelle og samfundsmæssige forhold, som de gymnasiale ungdomsuddannelser i disse år skal udvikle deres identitet og profil i forhold til, ligesom der introduceres til væsentlige (nationale og internationale) grundsyn på uddannelse, som fx økonomiske og humanistiske.

Tema 2: Organisationskultur og skolekultur

Organisationskulturen er en vigtig for de gymnasiale ungdomsuddannelsers læringsmiljø. Forskellige teorier introduceres om organisationskultur med relevans for uddannelsesinstitutioner, herunder funktionalistiske og systemteoretiske med sigte på den lærende organisation, samt symbolteori og diskursteori med henblik på analyse og håndtering af information og kommunikation. Formålet er at sætte de MA-studerende i stand til at kunne analysere de væsentligste træk i egen skolekultur, samt at kunne identificere forskellene mellem egen skolekultur og andre relevante samspilspartneres kultur.

Tema 3: Psykologi og socialisering

Der introduceres i overblikksform til udviklingen inden for psykologien med vægt på de seneste års drejning imod det kulturelle felt, og til socialkonstruktivismen og dens betydning for undervisning, læring og arbejdsmiljø. Der arbejdes med identitetsudvikling i det moderne samfund.

Tema 4: Familiekultur og ungdomskultur

Der introduceres forskellige teorier om familiens og ungdomskulturernes forvandlinger under senmoderniteten, herunder teorier

om det aftraditionaliserede refleksive samfund, videnssamfundet og risikosamfundet, og disse teorier betragtes i lyset af kravet om livslang læring. Endvidere arbejdes der med livsstil og livshistorie med henblik på tematisering af elevers og kursisters motivations- og læringsformer.

Tema 5: Kulturmøde og kulturforskelle

Der arbejdes bl.a. via casemateriale med brydninger og medspils-situationer i forskellige typer af kulturelle møder: skolekulturer, ungdomskulturer, kønskulturer og etniske kulturer, samt faglige, administrative og politiske kulturer. Endvidere diskuteres begrebet professionalismisme i lyset af kulturmøder.

Tema 6: Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling

Ud fra et internationalt og nationalt perspektiv arbejdes med skolens rolle i det moderne samfund, skolens kultur(er) og deres betydning for praksis.

Der introduceres i overblikksform til de gymnasiale ungdomsuddannelsers historiske og kulturhistoriske udvikling som baggrund for en diskussion af uddannelsernes forskellige profiler vedr. faglighed, læringsmiljø, organisation og ledelse.

4.2. Modul 2: LÆRINGSTEORIER OG PRAKSISFORMER

Modulet har til formål at give den MA-studerende overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Gennem analyser og cases erhverver den MA-studerende sig viden om den teoretiske baggrund og praktisk erfaring på området.

Tema 1: Uddannelsesmål og dannelsesmål

Der arbejdes med dannelsestænkning og uddannelsestænkning i nationalt og internationalt perspektiv. Forskellige dannelsesteorier og kompetence- og kvalifikationsbegreber præsenteres og sættes i relation til samfundsmæssige, uddannelsesmæssige og etiske/moralske perspektiver og mål.

Tema 2: Pædagogiske holdninger og læringsstrategier

Der præsenteres en række væsentlige pædagogiske grundholdninger og læringsstrategier, herunder kognitive teorier (bl.a. konstruktivisme), kulturhistoriske skoler og psykodynamiske teorier. De pædagogiske traditioner, der er forbundet med humanistiske, naturvidenskabelige og æstetiske fag traditioner.

Tema 3: Implementering af nye lærings syn og pædagogiske metoder

Der arbejdes med nye pædagogiske vinkler. Forskellige modeller for bl.a. implementering af udviklingsarbejde vurderes i relation til international og national udvikling. Der ses på læringsmiljøets betydning, samspillet mellem pædagogik og dannelsesteori, evaluering samt udviklingsstrategier for samspillet mellem pædagogik, kompetencemål og dannelse. En vurdering af brug af IT-medierne indgår i modulet.

Tema 4: Undervisningens organisering

Der arbejdes med forskellige modeller og strukturer for undervisningens organisering. Forholdet mellem forskellige organisations- og arbejdsformer diskuteres i relation til forskellige lærings syn samt til undervisningens rammer: fagbeskrivelser, overenskomster, årsplanlægning, bekendtgørelser, læremidler, læringsmiljøer og bygninger, økonomiske investeringer og vilkår.

Tema 5: Lærer- og elevmedansvar og demokrati

Der arbejdes med forskellige demokratiopfattelser (formelle og uformelle) og organisationsmodeller, elev- og medarbejderrettigheder og -ansvar, projektmodeller, bekendtgørelser og lovgivning.

Tema 6: Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier

Der arbejdes med etableringen af den lærende skole: efteruddannelsesstrategi, efteruddannelsesplan for faglig opdatering, principper for efteruddannelse af ledere og lærere (faglig, fagdidaktisk, generel pædagogisk, personlig og andet).

4.3. Modul 3. KLASSERUMMET, ELEVER OG LÆRERE*Tema 1: Læreprocesser og kompetenceudvikling*

Målet er, at give MA-studerende teoretisk baggrund for at kunne identificere, karakterisere og støtte forskellige typer af læreproces-

ser og se dem i sammenhæng med udviklingen af specifikke kompetencer.

Der arbejdes ud fra en redegørelse for en række læreproces-teorier med forskellige udgangspunkter, bl.a. de indre psykiske (kognitive) processer og samspilsprocesser (psykodynamiske) og sociale- og samfundsmæssige processer. På den baggrund foretages en indkredsning af kompetencebegrebet og dets sammenhæng og afgrænsning i forhold til kvalifikation, dannelse og almindelse med henblik på en diskussion af forskellige læringsrum og udvikling af kompetencer i forskellige læreprocesmodeller.

Tema 2: Arbejdsformer, læringssyn og kompetenceudvikling

Målet er, at give den MA-studerende baggrund for at kunne vurdere forskellige arbejdsformers betydning for elevernes kompetenceudvikling.

Der arbejdes med at karakterisere en bred vifte af arbejdsformer, fra de elevcentrerede til de lærercentrerede, i forhold til forskellige lærings-situationer, fx begrebslæring og erfaringslæring. Desuden analyseres arbejdsformernes betydning for udviklingen af elevernes kvalifikationer og kompetencer.

Tema 3: Klasserumsobservation

Målet er, at give den MA-studerende redskaber og metoder til at foretage systematiske klasserumsobservationer og til at analysere dem, mhp. dels på at kunne forstå og forbedre praksis, dels at kunne indgå i et samarbejde.

Der arbejdes med principper for og metoder til klasserumsobservation: kvalitative og kvantitative – herunder indsamling og analyse af data. Desuden diskuteres klasserumsforskning og skoleudvikling samt klasserumsforskning og lærerudvikling.

Tema 4: Klasserum og læringsrum

Målet er, at give den MA-studerende kendskab til fortolkningsredskaber i forbindelse med afkodning af klasserumsadfærd. Den MA-studerende skal have kendskab til forskellige pædagogiske teories opfattelse af lærerrollen og dens sammenhæng med læring og læringsrum.

Der arbejdes med forskellige modeller til fortolkning af elevs og lærers adfærd i klasserummet, og det diskuteres hvilken betyd-

ning disse modeller har for opbygningen af læringsrum, lærings-situation og lærerroller.

Tema 5: Evaluering

Målet er at give den MA-studerende kendskab til forskellige evalueringsmetoder og -traditioner med henblik på at kunne evaluere forskellige aspekter af læreprocesserne.

Der arbejdes med analyse af forskellige former for intern og ekstern evaluering, fx eksamensformer, med det sigte at karakterisere metodernes anvendelighed i forhold til at kunne evaluere forskellige former for læring og kompetenceudvikling. Der reflekteres over evalueringens institutionelle forudsætninger og dens etiske aspekter og grænser.

Tema 6: Den reflekterende lærer – kompetenceudvikling

Målet er at give den MA-studerende kendskab til teorier om refleksionens betingelser og karakter, for bl.a. at give viden og inspiration til kollegial samtale i forbindelse med fx pædagogikumvejledning eller med en mentorfunktion.

Der arbejdes med: kommunikationsforhold, forskellige teorier om kritisk refleksion og med vekselvirkningen mellem praktisk erfaring og erkendelsesmæssigt grundlag. Af baggrundsteorier nævnes bl.a. 'Knowing-in-action' og 'Reflection-in-action'. Der arbejdes med, hvordan der skabes sammenhæng mellem teori og praksis.

Tema 7: Lærersamarbejde

Målet er at give den MA-studerende viden om lærersamarbejdets pædagogiske og faglige muligheder, samt om hvorledes et lærer-hhv. et teamsamarbejde etableres og hvilke bl.a. psykologiske dynamikker, der påvirker arbejdet.

Der arbejdes med forskellige principper bag team-building og med forskellige samarbejdsmonstre. Lærersamarbejdets betydning for en række faglige, tværfaglige og pædagogiske forhold diskuteres. Desuden arbejdes med metoder for kollegabaseret metodisk supervision.

4.4. Modul 4: FAGSYN OG CURRICULUM

Fagenes curriculum er udgangspunktet for en række samlede og sammenhængende overvejelser over det, der sker i skolen didak-

tisk, metodisk og pædagogisk – over fagets ydre rammer og indre muligheder.

Tema 1: Fag og fagopfattelser

Målet er, at give den MA-studerende viden om forholdet mellem de gymnasiale uddannelsers overordnede mål og dannelsesaspekter for de enkelte faggrupper og enkelte fag.

Der arbejdes med det enkelte fags historie og fagopfattelser, med fagets indhold og form i forskellige institutionelle sammenhænge, herunder videnskabsfaget, elevernes fagopfattelse, den medieskabte fagopfattelse og den mere folkelige opfattelse. I forlængelse heraf arbejdes der med forklaringer på, hvilke faktorer, der bestemmer fagopfattelsen, fx alder, køn, klasse, generation, nationalitet og/eller uddannelse.

Tema 2: Elevernes forudsætninger og kompetenceudvikling

Målet er, at belyse forholdet mellem folkeskolens læseplaner, de normative krav og de faktiske elevforudsætninger, herunder deres arbejdsmønstre og erhvervede kompetencer i forhold til kravene i de gymnasiale uddannelser.

Der arbejdes med bl.a. resultater af screeninger og brobygningsforsøg, og det diskuteres, hvordan disse forhold påvirker fx stofudvælgelse, metodevalg og elevmedbestemmelse i de gymnasiale uddannelser. Desuden diskuteres fagets bidrag til udviklingen af elevernes viden, færdigheder og holdninger, herunder deres kompetencer og almindelse.

Tema 3: Arbejdsformer, kompetenceudvikling i forhold til fagets undervisnings- og læringsprincipper

Målet er, at give indsigt i hvordan eleverne lærer faget, hvordan fag og pædagogik kan tilpasses elevforudsætningerne samt hvilke arbejdsformer det er hensigtsmæssigt at anvende i forhold til fagets forskellige discipliner og i forhold til fagets bidrag til elevernes samlede kompetenceudvikling.

Der arbejdes med en kortlægning af fagets gængse metoder og med at diskutere deres hensigtsmæssighed i forhold til fagets aktuelle pædagogiske og faglige situation. Det belyses især, hvorledes fagets forskellige discipliner bliver indlært og med hvilke midler.

Tema 4: Materialevalg og produktkrav

Målet er, at den MA-studerende får kendskab til karakteristiske læremidlers holdning til progression og faglig vægtning for på baggrund heraf at kunne analysere de indlæringsmæssige og pædagogiske konsekvenser.

Der arbejdes med de fagsyn og pædagogiske muligheder forskellige former for læremidler lægger op til. Der foretages desuden en diskussion af de muligheder, de elektroniske læremidler giver for den fagpædagogiske udvikling samt af, hvordan et givet produktkrav påvirker undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder valget af læremidler.

Tema 5: Evalueringsformer i faget

Målet er, at den MA-studerende får viden om de forskellige evalueringsmetoder i fagets forskellige discipliner og deres indbyrdes sammenhæng med den interne og den eksterne evaluering.

Der arbejdes med en analyse af hvorledes fagets målbeskrivelser benyttes til karaktergivning og som grundlag for den interne evaluering. Af temaer kan nævnes: produkt og proces, mundtlighed og skriftlighed, relationer mellem faglige kompetencer og personlige kompetencer. Det diskuteres, om der er behov for nye evalueringsformer, der tilgodeser fagets særlige behov.

4.5. Modul 5: SKOLEUDVIKLING

Skolens opgave har ændret sig markant i de senere år. Både den internationale forskning og den brede samfundsdiskussion har centreret sig meget om skolens evne til at tilpasse sig nye krav.

Tema 1: Forskellige måder at organisere skoler på

Målet er at den MA-studerende får et kendskab til forskellige måder at organisere lærende skoler på, bl.a. 'effective schools', 'helhedsskolen' og 'den værdibaserede skole'.

Der arbejdes med at spejle disse internationalt prægede skolesyn i den danske gymnasiale praksis: konsekvenserne for undervisningen, lærerne og eleverne samt ledelsen.

Tema 2: Strategier for skoleudvikling

Målet er, at den MA-studerende kan beskrive forskellige former for skoleudvikling, samt hvorledes de kan implementeres i praksis.

Udgangspunktet er en belysning af de faser, forskellige former/ modeller for skoleudviklingsprojekter gennemløber, herunder en diskussion af faktorer, som ændres: fx læreplaner, materielle rammer, undervisningsmateriale, pædagogiske metoder, læreruddannelse, ledelses- og magtstrukturer samt skolemiljøet.

Det diskuteres hvorledes et skoleudviklingsprojekter igangsættes, hvilke faser de gennemløber, samt hvilke styringsmuligheder MA-studerende har.

Tema 3: Evaluering som et led i skoleudvikling

Målet er, at den MA-studerende får et kendskab til forskellige modeller og værktøjer til intern skoleevaluering og stifter bekendtskab med principper for god evaluering.

Der arbejdes med modeller til opstilling af målsætning, handlingsplan og evaluering. Kvalitative og kvantitative metoder gennemgås, og det diskuteres hvorledes resultaterne af en evaluering kan benyttes, samt hvorledes man skaber en evalueringskultur på en skole, som kan bruges til intern kvalitetsudvikling.

Tema 4: Forsøgs- og udviklingsarbejde i et skoleudviklingsperspektiv

Målet er at give den MA-studerende redskaber til på egen skole at igangsætte et pædagogisk forsøgs- eller udviklingsarbejde samt at tydeliggøre sammenhængen mellem skolens udviklingsplan og dens forsøgs- og udviklingsarbejde.

Der arbejdes med forskellige implementeringsmodeller, bl.a. hvorledes man kan skabe sammenhæng mellem et ministerielt, et (amts) kommunalt og et institutionelt niveau (herunder skolens bestyrelse). Det diskuteres, hvorledes værdier synliggøres og målsætninger omsættes til handlinger, samt hvorledes et udviklingsarbejde bruges til at sætte sig spor i undervisningen på skolen og på andre skoler.

4.6. Modul 6: CASESTUDIES: ALMENPÆDAGOGIK

Formålet er at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.

Der arbejdes med MA-studerendes egne rapporter og observationer.

5. Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/ Fagpædagogik

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik har som mål at give deltagerne forskningsbaseret viden om en række læreprocesmæssige og fagdidaktiske forhold, der gør det muligt for dem at udvikle en fagpædagogik på forskningsmæssig basis. Desuden er målet, at deltagerne bliver i stand til at arbejde med didaktik, pædagogik og kompetencemæssig udvikling i forhold til praksis i deres fag, således at de bidrager til udvikling af faget på egen skole og mere generelt i de gymnasiale uddannelser.

Målgruppen er lærere ved de gymnasiale uddannelser, som på forskningsmæssig baggrund ønsker at udvikle en fagpædagogik i deres praksis. Desuden henvender uddannelsen sig til undervisere i fagdidaktik på forskellige uddannelsesniveauer, dels til faglig-pædagogiske konsulenter og pædagogikumvejledere, administratører, kursustilrettelæggere samt forfattere og redaktører af undervisningsmateriale.

Uddannelsen er bygget op med en vis progression mellem modulerne. De enkelte moduler kan dog tages enkeltvis.

Denne masteruddannelse sætter den MA-studerende i stand til: at formulere problemstillinger og løsninger på det faglig-pædagogiske område; at implementere faglig-pædagogisk udviklingsarbejde; at forestå tilrettelsen af lærerkandidaters faglig-pædagogiske uddannelse.

5.1. Modul 1: KULTURKODER

Modulet har til formål at give den MA-studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Uddannelse er ikke længere et 'beskyttet område', men må som andre fænomener til stadighed legitimere sig og spille med mange parter: en stat, der i lyset af videnssamfundet sætter stadig mere fokus på uddannelse, læring og effektivitet; et marked, der stiller øgede og individualiserede krav; en forskning, der både ekspanderer og bliver mere tvær-

faglig, faglige foreninger, der engagerer sig både i organisation, ledelse og faglig identitet; samt endelig et samfund, hvis normer og værdier er under forandring og under pres fra globaliseringen og det multikulturelle samfund.

Tema 1: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn

De gymnasiale ungdomsuddannelser er dynamiske institutioner, der skal kunne kommunikere med interessenter, der ikke altid har sammenfaldende interesser: stat, marked, faglige organisationer, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner mm.

Der anlægges kulturelle, symbolske og diskursteoretiske synsvinkler på de sammensatte institutionelle og samfundsmæssige forhold, som de gymnasiale ungdomsuddannelser i disse år skal udvikle deres identitet og profil i forhold til, ligesom der introduceres til væsentlige (nationale og internationale) grundsyn på uddannelse, som fx økonomiske og humanistiske.

Tema 2: Organisationskultur og skolekultur

Organisationskulturen er en vigtig del af de gymnasiale ungdomsuddannelsers læringsmiljø. Forskellige teorier introduceres om organisationskultur med relevans for uddannelsesinstitutioner, herunder funktionalistiske og systemteoretiske med sigte på den lærende organisation, samt symbolteori og diskursteori med henblik analyse og håndtering af information og kommunikation. Formålet er at sætte de MA-studerende i stand til at kunne analysere de væsentligste træk i egen skolekultur, samt at kunne identificere forskellene mellem egen skolekultur og andre relevante samspilspartneres kultur.

Tema 3: Psykologi og socialisering

Der introduceres i overblikksform til udviklingen inden for psykologien med vægt på de seneste års drejning imod det kulturelle felt, og til socialkonstruktivismen og dens betydning for undervisning, læring og arbejdsmiljø. Der arbejdes med identitetsudviklingen i det moderne samfund.

Tema 4: Familiekultur og ungdomskultur

Forskellige teorier introduceres om familiens og ungdomskulturerens forvandlinger under senmoderniteten, herunder teorier om det

afraditionaliserede refleksive samfund, videnssamfundet og risikosamfundet, og disse teorier betragtes i lyset af kravet om livslang læring. Endvidere arbejdes der med livsstil og livshistorie med henblik på tematisering af elevers og kursisters motivations- og læringsformer.

Tema 5: Kulturmøde og kulturforskelle

Der arbejdes bl.a. via casemateriale med brydninger og medspilsituationer i forskellige typer af kulturelle møder: skolekulturer, ungdomskulturer, kønskulturer og etniske kulturer, samt faglige, administrative og politiske kulturer. Endvidere diskuteres begrebet professionalismisme i lyset af kulturmøder.

Tema 6: Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling

Ud fra et internationalt og nationalt perspektiv arbejdes med skolens rolle i det moderne samfund, skolens kultur(er) og deres betydning for praksis.

Der introduceres i overblikksform til de gymnasiale ungdomsuddannelsers historiske og kulturhistoriske udvikling som baggrund for en diskussion af uddannelsernes forskellige profiler vedr. faglighed, læringsmiljø, organisation og ledelse.

5.2. Modul 2: LÆRINGSTEORIER OG PRAKSISFORMER

Modulet har til formål at give den MA-studerende overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Gennem analyser og cases erhverver den MA-studerende sig viden om den teoretiske baggrund og praktisk erfaring på området.

Tema 1: Uddannelsesmål og dannelsesmål

Der arbejdes med dannelsestænkning og uddannelsestænkning i nationalt og internationalt perspektiv. Forskellige dannelsesteorier og kompetence- og kvalifikationsbegreber præsenteres og sættes i relation til samfundsmæssige, uddannelsesmæssige og etiske/moralske perspektiver og mål.

Tema 2: Pædagogiske holdninger og læringsstrategier

Der præsenteres en række væsentlige pædagogiske grundholdninger og læringsstrategier, herunder kognitive teorier (bl.a. konstruktivisme), kulturhistoriske skoler og psykodynamiske teorier. De pædagogiske traditioner, der er forbundet med humanistiske, naturvidenskabelige og æstetiske pædagogiske fag beskrives.

Tema 3: Implementering af nye læringssyn og pædagogiske metoder

Der arbejdes med nye pædagogiske vinkler. Forskellige modeller for bl.a. implementering af udviklingsarbejde vurderes i relation til international og national udvikling. Der ses på læringsmiljøets betydning, samspillet mellem pædagogik og dannelsesteori, evaluering samt udviklingsstrategier for samspillet mellem pædagogik, kompetencemål og dannelse. En vurdering af brug af IT-medierne indgår i modulet.

Tema 4: Undervisningens organisering

Der arbejdes med forskellige modeller og strukturer for undervisningens organisering. Forholdet mellem forskellige organisations- og arbejdsformer diskuteres i relation til forskellige læringssyn samt til undervisningens rammer: fagbeskrivelser, overenskomster, årsplanlægning, bekendtgørelser, læremidler, læringsmiljøer og bygninger, økonomiske investeringer og vilkår.

Tema 5: Lærer- og elevmedansvar og demokrati

Der arbejdes med forskellige demokratiopfattelser (formelle og uformelle) og organisationsmodeller, elev- og medarbejderrettigheder og -ansvar, projektmodeller, bekendtgørelser og lovgivning.

Tema 6: Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier

Der arbejdes med etableringen af den 'lærende skole': efteruddannelsesstrategi, efteruddannelsesplan for faglig opdatering, principper for efteruddannelse af ledere og lærere (faglig, fagdidaktisk, generel pædagogisk, personlig og andet).

5.3. Modul 3: FAGSYN OG CURRICULUM*Tema 1: Fag og fagopfattelser*

Målet er, at give den MA-studerende viden om forholdet mellem de gymnasiale uddannelsers overordnede mål og dannelsesaspekter for de enkelte faggrupper og enkelte fag.

Der arbejdes med det enkelte fags historie og fagopfattelser, med fagets indhold og form i forskellige institutionelle sammenhænge, herunder videnskabsfaget, elevernes fagopfattelse, den medieskabte fagopfattelse og den mere folkelige opfattelse. I forlængelse heraf arbejdes der med forklaringer på, hvilke faktorer, der bestemmer fagopfattelsen, fx alder, køn, klasse, generation, nationalitet og/eller uddannelse.

Tema 2: Elevernes forudsætninger og kompetenceudvikling

Målet er, at belyse forholdet mellem folkeskolens læseplaner, de normative krav og de faktiske elevforudsætninger, herunder deres arbejdsmønstre og erhvervede kompetencer i forhold til kravene i de gymnasiale uddannelser.

Der arbejdes med bl.a. resultater af screeninger og af brobygningforsøg, og det diskuteres, hvordan disse forhold påvirker fx stofudvælgelse, metodevalg og elevmedbestemmelse i de gymnasiale uddannelser. Desuden diskuteres fagets bidrag til udviklingen af elevernes viden, færdigheder og holdninger, herunder deres kompetencer og almindelse.

Tema 3: Arbejdsformer, kompetenceudvikling i forhold til fagets undervisnings- og læringsprincipper

Målet er, at give indsigt i hvordan eleverne lærer faget, hvordan fag og pædagogik kan tilpasses elevforudsætningerne samt hvilke arbejdsformer det er hensigtsmæssigt at anvende i forhold til fagets forskellige discipliner og i forhold til fagets bidrag til elevernes samlede kompetenceudvikling.

Der arbejdes med en kortlægning af fagets gængse metoder og med at diskutere deres hensigtsmæssighed i forhold til fagets aktuelle pædagogiske og faglige situation. Det belyses især, hvorledes fagets forskellige discipliner bliver indlært og med hvilke midler.

Tema 4: Materialevalg og produktkrav

Målet er, at den MA-studerende får kendskab til karakteristiske læremidlers holdning til progression og faglig vægtning for på baggrund heraf at kunne analysere de indlæringsmæssige og pædagogiske konsekvenser.

Der arbejdes med de fagsyn og pædagogiske muligheder for-

skellige former for læremidler lægger op til. Der foretages desuden en diskussion af de muligheder, de elektroniske læremidler giver for den fagpædagogiske udvikling samt af, hvordan et givet produktkrav påvirker undervisningens tilrettelæggelse og gennemførelse, herunder valget af læremidler.

Tema 5: Evalueringsformer i faget

Målet er, at den MA-studerende får viden om de forskellige evalueringsmetoder i fagets forskellige discipliner og deres indbyrdes sammenhæng med den interne og den eksterne evaluering.

Der arbejdes med en analyse af hvorledes fagets målbeskrivelser benyttes til karaktergivning og som grundlag for den interne evaluering. Af temaer kan nævnes: produkt og proces, mundtlighed og skriftlighed, relationer mellem faglige kompetencer og personlige kompetencer. Det diskuteres, om der er behov for nye evalueringsformer der tilgodeser fagets særlige behov.

5.4. Modul 4: FAGET SET I ET UDVIKLINGSPERSPEKTIV

Tema 1: Faget – tradition og fornyelse

Målet er at give den MA-studerende kendskab til fagets status som videnskabsfag og som skolefag samt til fagets indhold og undervisningsmæssige placering, nationalt og internationalt.

Der arbejdes med følgende temaer: fagets centrale værdier og formidlingen af dem i og udenfor klasserummet; fagets værdiforestillinger i forhold til de generelle værdiforestillinger i samfundet; ny forsknings påvirkning af faget.

Tema 2: Tværfaglighed og lærersamarbejde

Målet er, at den MA-studerende kan vurdere hvordan faget kan indgå som partner i et tværfagligt forløb.

Der arbejdes med at belyse, hvilke sider af faget der kan tilgodeses, og hvilke der ikke kan. De traditionelle faggrænser og etablering af nye kontaktflader mellem fagdisciplinerne diskuteres, og der foretages en analyse af hvorvidt tværfaglighed og lærersamarbejde kan fremme andet end de rent faglige mål – herunder bidrage til den udvikling af kompetencer og almindelse, som ligger i uddannelsens formål.

Tema 3: Analysemetoder i forhold til faget

Målet er at belyse hvorledes klasserumsforskningen kan bidrage til en samlet beskrivelse af fagets særlige metodiske og pædagogiske profil.

Der arbejdes med en gennemgang af teorier, som belyser undervisningsprocessen fra forskellige synsvinkler, og der arbejdes med disse teories validitet i forhold til de enkelte fag/fagdiscipliner.

Teoribeskrivelsen munder ud i udviklingen af kvantitative og kvalitative metoder, som kan støtte iagttagelse, refleksion og udvikling i forbindelse med det daglige arbejde i klassen. Disse indsigter kan bl.a. også anvendes i kandidatvejledning.

Tema 4: Fagets udviklingsmuligheder og strategier

Målet er, at den MA-studerende får viden om strategier for forsøgs- og udviklingsarbejde.

Der arbejdes på basis af en undersøgelse af fagets hidtidige resultater af forsøgs- og udviklingsarbejde. De fagpædagogiske områder, der vil være egnede til afprøvning, afgrænses, ligesom fagets kerneområder og deres betydning for det samlede uddannelsesbillede. I diskussionen kan indgå internationale erfaringer.

I tilslutning hertil arbejdes med strategier for et udviklingsarbejde – her inddrages såvel de overordnede faglige og pædagogiske strategier som strategien for implementeringen på egen skole. Desuden arbejdes med forskellige kvantitative og kvalitative evalueringsmetoder.

5.5. Modul 5: IT OG FAGET

Tema 1: IT muligheder

Målet er at give den MA-studerende kendskab til muligheder for anvendelse af software og hardware i faget.

Der arbejdes med at etablere en oversigt over tilgængeligt materiale i form af CD-ROM, Internet samt andre programmer, som sættes ind i en fagdidaktisk sammenhæng. Bl.a. undersøges det fagsyn og den faglige vægtning og progression, forskellige former for IT-muligheder indebærer.

Tema 2: Læreprocesser – og didaktiske og metodiske valg

Målet er at sætte den MA-studerende i stand til at kortlægge mulighederne for integration af IT i faget samt at vurdere denne integrations indflydelse på faget såvel didaktisk som metodisk.

Der arbejdes med at perspektivere læreprocesserne i faget, set i forhold til IT-mulighederne og i forhold til elevernes forudsætninger. Blandt andet undersøges interaktive applikationer i forhold til forskellige læringssituationer, ligesom forholdet mellem individualisering og socialisering af læreprocesserne i faget diskuteres.

Desuden arbejdes med IT-kompetencer i faget, samt med fagets muligheder for at udvikle nye kompetencer via IT. I den forbindelse undersøges de muligheder for nye praksisformer, IT-mulighederne giver faget, set i forhold til fagets hidtidige indhold, didaktik, pædagogik, metode, progression og evaluering. Desuden undersøges samspillet mellem IT og fagets traditionelle undervisningsmidler.

Tema 3: Forsøgs- og udviklingsarbejder med IT-baseret undervisning

Målet er at give den MA-studerende viden om forsøgs- og udviklingsarbejde med IT-baseret undervisning inden for faget med henblik på at sætte fokus på muligheder og begrænsninger i forbindelse med integration af IT.

Der arbejdes både med nationale og internationale erfaringer om forsøgs- og udviklingsarbejder indenfor IT-baseret undervisning i faget og i beslægtede fag. På basis heraf diskuteres mulige strategier for udviklingsarbejde i fagligt og tværfagligt regi, samt på tværs af institutions- og landegrænser.

5.6. Modul 6: CASESTUDIES: FAGPÆDAGOGIK

Formålet er at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.

Der arbejdes med de MA-studerendes egne rapporter og observationer.

6. Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/ IT-pædagogik

Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik har som mål at give især undervisere og IT-vejledere et forskningsmæssigt overblik over de pædagogiske muligheder, som forskellige former for hardware og software giver i forhold til den gymnasiale undervisning.

Uddannelsen vil forbedre de MA-studerendes kompetencer på IT-området med det mål, at MA-studerende kan støtte det IT-pædagogiske arbejde på skolerne i forhold til den generelt øgede brug af mediet i fagene og i forhold til at kunne iværksætte og støtte IT-baseret udviklingsarbejde på skolerne.

Uddannelsen giver MA-studerende teoretisk basis for at kunne vurdere mulighederne for at anvende IT-teknologi og IT-baserede læreprocesser i forskellige faglige og pædagogiske sammenhænge.

Målgruppen for uddannelsen er lærere ved de gymnasiale uddannelser, som arbejder med IT, eller som ønsker at udbygge deres kvalifikationer med henblik på faglig-pædagogisk udvikling. Uddannelsen henvender sig endvidere til kursusledere i IT-discipliner og til forfattere af IT-baserede eller IT-relaterede undervisningsmaterialer.

Denne masteruddannelse sætter den MA-studerende i stand til: at vurdere de didaktiske og pædagogiske handlemuligheder, IT-mediet giver fag, lærere og elever; at vurdere forskellige former for software og hardware ud fra en forskningsbaseret viden; at forstå IT-baseret udviklingsarbejde på skolerne.

6.1. Modul 1: KULTURKODER

Modulet har til formål at give den MA-studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Uddannelse er ikke længere et 'beskyttet område', men må som andre kulturfænomener til stadighed legitimere sig og spille med mange parter: en stat, der i lyset af videnssamfundet sætter stadig mere fokus på uddannelse, læring og effektivitet; et marked, der stiller øgede og individualiserede krav; en forskning, der både ekspanderer og bliver me-

re tværfaglig, faglige foreninger, der engagerer sig både i organisation, ledelse og faglig identitet; samt endelig et samfund, hvis normer og værdier er under forandring og under pres fra globaliseringen og det multikulturelle samfund.

Tema 1: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn

De gymnasiale ungdomsuddannelser er dynamiske institutioner, der skal kunne kommunikere med interessenter, der ikke altid har sammenfaldende interesser: stat, marked, faglige organisationer, andre forsknings- og uddannelsesinstitutioner mm.

Der anlægges kulturelle, symbolske og diskursteoretiske synsvinkler på de sammensatte institutionelle og samfundsmæssige forhold, som de gymnasiale ungdomsuddannelser i disse år skal udvikle deres identitet og profil i forhold til, ligesom der introduceres til væsentlige (nationale og internationale) grundsyn på uddannelse, som fx økonomiske og humanistiske.

Tema 2: Organisationskultur og skolekultur

Organisationskulturen er vigtig for de gymnasiale ungdomsuddannelsers læringsmiljø. Der introduceres til forskellige teorier om organisationskultur med relevans for uddannelsesinstitutioner, herunder funktionalistiske og systemteoretiske med sigte på den lærende organisation, samt symbolteori og diskursteori med henblik på analyse og håndtering af information og kommunikation. Formålet er at sætte de MA-studerende i stand til at kunne analysere de væsentligste træk i egen skolekultur, samt at kunne identificere forskellene mellem egen skolekultur og andre relevante samspilspartneres kultur.

Tema 3: Psykologi og socialisering

Der introduceres i overblikksform til udviklingen inden for psykologien med vægt på de seneste års drejning imod det kulturelle felt, og til socialkonstruktivismen og dens betydning for undervisning, læring og arbejdsmiljø. Der arbejdes med identitetsudvikling i det moderne samfund.

Tema 4: Familiekultur og ungdomskultur

Der introduceres forskellige teorier om familiens og ungdomskulturens forvandlinger under senmoderniteten, herunder teorier om det

aftraditionaliserede refleksive samfund, videnssamfundet og risikosamfundet, og disse teorier betragtes i lyset af kravet om livslang læring. Endvidere arbejdes der med livsstil og livshistorie med henblik på tematisering af elevers og kursisters motivations- og læringsformer.

Tema 5: Kulturmøde og kulturforskelle

Der arbejdes bl.a. via casemateriale med brydninger og medspilsituationer i forskellige typer af kulturelle møder: skolekulturer, ungdomskulturer, kønskulturer og etniske kulturer, samt faglige, administrative og politiske kulturer. Endvidere diskuteres begrebet professionalismisme i lyset af kulturmøder.

Tema 6: Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling

Ud fra et internationalt og nationalt perspektiv arbejdes med skolens rolle i det moderne samfund, skolens kultur(er) og deres betydning for praksis.

Der introduceres i overblikksform til de gymnasiale ungdomsuddannelsers historiske og kulturhistoriske udvikling som baggrund for en diskussion af uddannelsernes forskellige profiler vedr. faglighed, læringsmiljø, organisation og ledelse.

6.2. Modul 2: LÆRINGSTEORIER OG PRAKSISFORMER

Modulet har til formål at give den MA-studerende overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Gennem analyser og cases erhverver den MA-studerende sig viden om den teoretiske baggrund og praktisk erfaring på området.

Tema 1: Uddannelsesmål og dannelsesmål

Der arbejdes med dannelséstænkning og uddannelséstænkning i nationalt og internationalt perspektiv. Forskellige dannelsesteorier og kompetence- og kvalifikationsbegreber præsenteres og sættes i relation til samfundsmæssige, uddannelsesmæssige og etiske/moralske perspektiver og mål.

Tema 2: Pædagogiske holdninger og læringsstrategier

Der præsenteres en række væsentlige pædagogiske grundholdninger og læringsstrategier, herunder kognitive teorier (bl.a. konstruk-

tivisme), kulturhistoriske skoler og psykodynamiske teorier. De pædagogiske traditioner, der er forbundet med humanistiske, naturvidenskabelige og æstetiske fag beskrives.

Tema 3: Implementering af nye læringssyn og pædagogiske metoder

Der arbejdes med nye pædagogiske vinkler. Forskellige modeller for bl.a. implementering af udviklingsarbejde vurderes i relation til international og national udvikling. Der ses på læringsmiljøets betydning, samspillet mellem pædagogik og dannelsesteori, evaluering samt udviklingsstrategier for samspillet mellem pædagogik, kompetencemål og dannelse. En vurdering af brug af IT-medierne indgår i modulet.

Tema 4: Undervisningens organisering

Der arbejdes med forskellige modeller og strukturer for undervisningens organisering. Forholdet mellem forskellige organisations- og arbejdsformer diskuteres i relation til forskellige læringssyn samt til undervisningens rammer: fagbeskrivelser, overenskomster, årsplanlægning, bekendtgørelser, læremidler, læringsmiljøer og bygninger, økonomiske investeringer og vilkår.

Tema 5: Lærer- og elevmedansvar og demokrati

Der arbejdes med forskellige demokratiopfattelser (formelle og uformelle) og organisationsmodeller, elev- og medarbejderrettigheder og -ansvar, projektmodeller, bekendtgørelser og lovgivning.

Tema 6: Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier

Der arbejdes med etableringen af den 'lærende skole': efteruddannelsesstrategi, efteruddannelsesplan for faglig opdatering, principper for efteruddannelse af ledere og lærere (faglig, fagdidaktisk, generel pædagogisk, personlig og andet).

6.3. Modul 3: REDSKABER, FORUDSÆTNINGER OG ROLLER

Tema 1: Deltagerforudsætninger

Målet er, at den MA-studerende kan analysere elevers og læreres forudsætninger inden for IT-området med henblik på en integrering af IT i klasserummet.

Der arbejdes med lærernes almene og fagspecifikke IT-kvalifika-

tioner, med elevers IT-færdigheder og kompetencer. Desuden vurderes, hvilken rolle institutionens IT-organisering spiller for undervisningens tilrettelæggelse og elevernes læreprocesser.

Tema 2: IT-redskaber

Målet er at give den MA-studerende kendskab til eksisterende IT-redskaber og deres anvendelsesområder samt færdigheder i at anvende IT-redskaber til at udvikle såvel traditionelle som nye kompetencer hos eleverne.

Der arbejdes med sortering, udvælgelse, bearbejdning og anvendelse af de store mængder af information, som IT giver adgang til. Der arbejdes med leksika, statistik, kort, ordbøger m.m. på CD-ROM eller on-line. Andre emner er Internet og hypermedier samt videokonferencesystemer. Der arbejdes med træningsprogrammer med eller uden evaluering.

Tema 3: Analyse og perspektivering

Målet er at give den MA-studerende mulighed for at anvende og vurdere de enkelte IT-redskaber og deres anvendelse i praktiske undervisnings- og læringssituationer i forhold til forskellige læringsteorier.

Der arbejdes med målgruppeanalyse samt med produktafprøvelse og kvalitetsvurdering. Desuden analyseres og vurderes juridiske, æstetiske og etiske problemstillinger i forbindelse med anvendelse af IT.

Tema 4: Lærers rolle

Målet er, at den MA-studerende kan reflektere over og anvende forskellige lærerroller i informationssamfundet.

Der arbejdes bl.a. med læreren som rådgiver uden vidensmonopol og som projektleder fremfor vidensformidler. Andre temaer er: tilrettelæggelse af undervisningen i lærerteams, læreren som vejleder for kollegerne, og læreren som ansvarlig for efteruddannelse.

Tema 5: Realisering

Målet er, at den MA-studerende kan planlægge, designe, udvikle og afprøve praktiske anvendelser af IT-redskaber i undervisning.

gen, fx etablering af web-sider til undervisningsbrug, integration af tekst, billede, video, lyd, animation m.m. i undervisningsmateriale.

Der arbejdes med bl.a. multimedie-programmering, interaktionsdesign, brugergrænsefladedesign og brugbarhed.

6.4. Modul 4: IT-UDVIKLINGEN

Tema 1: Organisation, mål- og strategiformulering

Målet er, at den MA-studerende bliver i stand til at planlægge og i praksis varetage arbejdet vedrørende design og konstruktion af den overordnede IT-struktur.

Der arbejdes med identifikation og beskrivelse af IT-struktur i egen institution, herunder hvilken rolle IT spiller, og i hvilket udviklingsforløb IT-strukturen er blevet til. Andre temaer for undervisningen er strategi, planlægning og innovation, herunder udvikling af lærernes IT-kompetencer og IT-infrastrukturen. Desuden arbejdes med struktureret erfaringsudveksling og samarbejde.

Tema 2: Analyse og vurdering

Målet er, at den MA-studerende kan forholde sig til forskellige fagområdets teorier om og metoder til vurdering af IT, samt er i stand til at analysere og evaluere et IT-produkt ud fra såvel dets funktion som informationsredskab som dets æstetik.

Der arbejdes med mediehistorie, mediesociologi og kommunikationsteori med specielt henblik på IT. Desuden arbejdes med datalogisk teori og metode.

Tema 3: Fremtidens gymnasiale uddannelser

Målet er at udvikle den MA-studerende handlingsmuligheder ift. forskellige fremtidsscenerier for de gymnasiale uddannelser.

Der arbejdes med det virtuelle undervisningsrum samt med projektrum, træningsrum og klasserum. Desuden arbejdes med IT-udvikling som en udfordring til det nuværende evalueringssystem, hvor man diskuterer bl.a. kompetencestyring set i forhold til centralt styrede eksaminer samt programmer der løbende evaluerer eleverne. Modeller for ændringer af de traditionelle fag- og lektionsopdelinger diskuteres og vurderes.

Tema 4: IT's indflydelse på læring og undervisning

Målet er, at den MA-studerende kan vurdere IT's betydning for udvikling af nye undervisningsmetoder og nye pædagogiske metoder, samt at den MA-studerende er i stand til at anvende IT som et værktøj i den personlige planlægning og som et integreret element i undervisningen og i læreprocessen.

Der arbejdes med IT og nye didaktiske modeller – herunder processkrivning, undervisningsdifferentiering, projektarbejde og individuelle undervisningsforløb. I den forbindelse diskuteres ændringen af det pædagogiske paradigme fra undervisning til læring samt relationer mellem formel og informel læring. Desuden arbejdes med multimedier som den fjerde kulturteknik.

Tema 5: Forsøgs- og udviklingsarbejde

Målet er, at den MA-studerende er i stand til at vurdere forsøg med IT-baseret undervisning ud fra et analytisk, evalueringsmæssigt og anvendelsesorienteret perspektiv.

Der afholdes seminar med præsentation af forsøgs- og udviklingsarbejder inden for IT-baseret undervisning.

6.5. Modul 5: IT OG FAGET

Tema 1: IT muligheder

Målet er at give den MA-studerende kendskab til muligheder for anvendelse af software og hardware i faget.

Der arbejdes med at etablere en oversigt over tilgængeligt materiale i form af CD-ROM, Internet samt andre programmer, som sættes ind i en fagdidaktisk sammenhæng. Bl.a. undersøges det fagsyn og den faglige vægtning og progression, forskellige former for IT-muligheder.

Tema 2: Læreprocesser – og didaktiske og metodiske valg

Målet er at sætte den MA-studerende i stand til at kortlægge mulighederne for integration af IT i faget samt at vurdere denne integrations indflydelse på faget såvel didaktisk som metodisk.

Der arbejdes med at perspektivere læreprocesserne i faget, set i forhold til IT-mulighederne og i forhold til elevernes forudsætninger. Blandt andet undersøges interaktive applikationer i forhold til

forskellige læringsituationer, ligesom forholdet mellem individualisering og socialisering af læreprocesserne i faget diskuteres.

Desuden arbejdes med IT-kompetencer i faget, samt med fagets muligheder for at udvikle nye kompetencer via IT. I den forbindelse undersøges de muligheder for nye praksisformer, IT-mulighederne giver faget, set i forhold til fagets hidtidige indhold, didaktik, pædagogik, metode, progression og evaluering. Desuden undersøges samspillet mellem IT og fagets traditionelle undervisningsmidler.

Tema 3: Forsøgs- og udviklingsarbejder med IT-baseret undervisning

Målet er at give den MA-studerende viden om forsøgs- og udviklingsarbejde med IT-baseret undervisning indenfor faget med henblik på at sætte fokus på muligheder og begrænsninger i forbindelse med integration af IT.

Der arbejdes både med nationale og internationale erfaringer om forsøgs- og udviklingsarbejder inden for IT-baseret undervisning i faget og i beslægtede fag. På basis heraf diskuteres mulige strategier for udviklingsarbejde i fagligt og tværfagligt regi, samt på tværs af institutions- og landegrænser.

6.6. Modul 6: CASESTUDIES: IT-PÆDAGOGIK

Formålet er at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.

Der arbejdes med MA-studerende egne rapporter og observationer.

7. Studieordning

I. Bestemmelser for Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik

- Denne studieordning er udarbejdet i henhold til Lov om Åben Uddannelse af 30. juni 1993, Lov om ændring af Lov om Åben Uddannelse af 23. december 1998 samt Bekendtgørelse for Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik ved Syddansk Universitet af 21. august 2000.
- Masteruddannelsen i Gymnasiepædagogik hører under Studienævnet for Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik, Dansk Institut for Gymnasiepædagogik, Syddansk Universitet
- Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik henvender sig primært til lærere, vejledere og institutionsledere ved de gymnasiale ungdomsuddannelser (Det almene gymnasium, hf, hhx, htx), der ønsker at erhverve eller styrke deres kvalifikationer inden for uddannelsens område.
- Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik tilbyder studerende med mindst 3 års erhvervserfaring fra de gymnasiale ungdomsuddannelser eller tilsvarende områder en videregående uddannelse i gymnasial pædagogik.
- Uddannelsen, der varer 3 år, er normeret til 1 årsværk. Et årsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et 1 år, men undervisningen tilrettelægges således, at heltidsbeskæftigede kan følge den over 3 år. Uddannelsen kan tilrettelægges som heltidsundervisning inden for en tidsramme på et år. Uddannelsen kan desuden tages som enkeltmoduler.
- Uddannelsen er tilrettelagt som en kombination af
 - a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m.,
 - b) Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m.,

- c) IT-baseret vejledning samt
 - d) Forskellige former for opgave- og projektarbejde
- Undervisningen finder sted på 8 hverdage samt mindst en weekend i de fem første semestre. I 6. semester afvikles som minimum et weekend-seminar. De fem første semestre – modulerne 1-5 – vægter hver især 0,15 årsværk/ 9 ECTS. Masterafhandlingen – det 6. modul – vægter 0,25 årsværk / 15 ECTS.
 - Uddannelsen rummer fem grene (ledelse, studievejledning, almenpædagogik, fagpædagogik og IT-pædagogik), der i de to første semestre har undervisning i fælles moduler. De følgende 4 semestre er særegne for den enkelte gren.
 - Adgang til Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik er betinget af, at ansøgeren har bestået videregående uddannelse (bachelor, cand.mag. eller lignende), har mindst 3 års relevant erhvervserfaring, og har sproglige færdigheder i engelsk, der gør det muligt at læse engelsksproget litteratur.
 - Ansøgning om optagelse skal være Syddansk Universitet i hænde senest den 15. maj for institutionsfinansierede ansøgere, og senest den 1. juni for selvfinansierede ansøgere.
 - Den, der har gennemført uddannelsen, har ret til at betegne sig Master i Gymnasiepædagogik (MIG) med angivelse af grenbetegnelse enten Master i Gymnasiepædagogik/Ledelse, Master i Gymnasiepædagogik/Studievejledning, Master i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik, Master i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik eller Master i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik.

A. Mål og forudsætninger

- a) Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse har til formål at sætte den studerende i stand til: at varetage de ledelsesopgaver, der følger med ansvaret for skolens undervisning og eksamen; at udvikle og vedligeholde en skolekultur, der med

inddragelse af lærere og elever sikrer en fortsat faglig og pædagogisk udvikling.

- b) Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Studievejledning har til formål at sætte den studerende i stand til: at vurdere studievejledningens rolle, funktion og handlingsmuligheder i forhold til et differentieret uddannelsesbillede; at vurdere og anvende de forskellige vejledningsstrategier i forhold til forskellige vejledningssituationer; at udvikle studievejledningens mange arbejdsområder på baggrund af en forskningsbaseret viden.
- c) Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik har til formål at sætte den studerende i stand til: at formulere problemstillinger og løsninger på det almenpædagogiske område; at implementere pædagogisk udviklingsarbejde på en forskningsmæssig basis; at forestå tilrettelæggelse af lærerkandidaters pædagogiske uddannelse.
- d) Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik har til formål at give deltagerne forskningsbaseret viden om en række læreprocesmæssige og fagdidaktiske forhold, der gør det muligt for dem at udvikle en fagpædagogik på forskningsmæssig basis. Desuden er målet, at deltagerne bliver i stand til at arbejde med didaktik, pædagogik og kompetencemæssig udvikling i forhold til praksis i deres fag, således at de bidrager til udvikling af faget på egen skole og mere generelt i de gymnasiale uddannelser.
- e) Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-Pædagogik har til formål at give især undervisere og IT-vejledere et forskningsmæssigt overblik over de pædagogiske muligheder, som forskellige former for hardware og software giver i forhold til den gymnasiale undervisning. Målet er at sætte den studerende i stand til: at vurdere de didaktiske og pædagogiske handlemuligheder, IT-mediet giver fag, lærere og elever; at vurdere forskellige former for software og hardware ud fra en forskningsbaseret viden; at forestå IT-baseret udviklingsarbejde på skolerne.

II. Fagbeskrivelser

A. Beskrivelse af uddannelsens fællesmoduler

§ 1. Kulturkoder (*Cultural Codes*)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Modulet har som mål at give den studerende indblik i forhold i den samfundsmæssige udvikling, som har betydning for uddannelsernes og skolernes udvikling og funktion. Modulet indeholder følgende temaer: Politiske og kulturelle signaler i forhold til forskellige uddannelsessyn; organisationskultur og skolekultur; Psykologi og socialisering; Familiekultur og ungdomskultur; Kulturmøde og kulturforskelle; Skolekultur, skolehistorie og skoleudvikling.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremlæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er intern censur med vurderinger: Bestået/ikke bestået.

§ 2. Læringsteorier og praksisformer (*Learning Theories and Applications*)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Modulet har som mål at give overblik over de internationale og nationale problemstillinger i de gymnasiale ungdomsuddannelser, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer i undervisningen, og udviklingsstrategier for nye kompetencemål og læringssyn. Modulet indeholder følgende temaer: Uddannelsesmål og dannelsesmål; Pædagogiske holdninger og læringsstrategier; Implementering af nye læringssyn og pædagogiske metoder; Undervisningens organisering; Lærer- og elevmedansvar og demokrati; Kompetenceudvikling og efteruddannelsesstrategier.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremstillinger og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er intern censur med vurderingen: Bestået/ ikke bestået.

B. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Ledelse (Management)

§ 3. Kommunikation (Communication)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Modulet har til formål at give indsigt i kommunikationsmodeller og ledelsesproblemstillinger vedr. Kommunikation. Modulet rækker fra individuel kommunikation med elever og personale til strategisk kommunika-

tion med beslutningsstrategier, og omfatter også konfliktløsning og kommunikation som ledelses- og udviklingsinstrument. Modulet indeholder følgende temaer: Samtalen, teori og træning; Konfliktløsning (individ-, gruppe- og organisationsniveau); Beslutningsteorier; Elevinddragelse i beslutningsprocesser; Skolen som lærende organisation.

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 4. Ressourcestyring (Resource-management)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Ressourcestyring i bred forstand forudsætter en helhedsbetragtning over uddannelsesinstitutioners samlede virkefelter, som med fordel kan udtrykkes i begrebet 'business planning'. Indholdet i dette modul baseres dels på teoretisk stof dels praktiske undersøgelser som er casefunderede eller med udgangspunkt i egen skole. Modulet indeholder følgende temaer: Historisk perspektiv; Visioner og mål; 'Business'-analyse (hvor er vi?); Objectives and targets (hvad vil vi?); Strategianvendelse (hvordan vil vi nå det?); Human and no-human resources (hvad skal vi bruge?); Økonomi (hvad koster det?); Sensitivitetsanalyse (hvad kan gå galt?).

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 5. *Strategisk ledelse (Strategic management)*

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet i dette modul er at bringe relevante teorier i anvendelse på de formelle og informelle situationer, hvor strategisk ledelse udøves. Hensigten er at udvikle forudsætninger for at foretage begrundede og hensigtsmæssige valg mellem forskellige strategier og værktøjer til udvikling af skolens organisation og pædagogik. Modulet indeholder følgende temaer: Værdiledelse; Målstyring; Organisationsudvikling; Personaleledelse; Strategier for skoleudvikling; Evaluering som et led i skoleudvikling.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.

- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 6. *Masterafhandling (Casestudie) (Master's Thesis)*

Undervisningens omfang: Modulet vægter 0,25 årsværk/15 ECTS.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet med dette modul er at demonstrere selvstændig evne til at indkredse og afgrænse en tværfaglig problemstilling, at gennemføre en empirisk og/eller teoretisk undersøgelse, samt kritisk analyse på baggrund heraf. Den afsluttende masterafhandling skal demonstrere det overblik og den indsigt, der er opnået gennem studieforløbet. Herudover indeholder modulet følgende temaer: Lederstil og lederperson; personliggørelse af ledelse; ledelsesevaluering; personlig udvikling.
- b) *Undervisningens form.* Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrem læggeser, gruppearbejde samt vejledning.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en skriftlig opgave på ca. 75 sider. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

C. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Studievejledning (Student Counselling)

§ 7. *Kommunikation (Communication)*

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Modulets formål er at give den videns- og færdighedsmæssige baggrund for at være formidlings- og samspilspartner i det komplekse uddannelsesbillede. Modulet behandler følgende temaer: Skolens image i lokalsamfundet; Den uproblematisk samtale; Den vanskelige samtale; Handlingsplaner og udviklingssamtaler; Gruppevejledning/kollektiv vejledning.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremstillinger og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 8. *Vejledningens rolle (Counselling, a personal and community function)*
Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give et generelt overblik over de dele af uddannelsessystemet og arbejdsmarkedet, som er vigtige i et vejledningsspektiv. Der skal sikres fortrolighed med generelle principper og udviklingstendenser i uddannelsessystemet og på arbejdsmarkedet. Vejledningsteorier og -metodik sættes i relation til den hastige ændringstakt i kvalifikationskravene i samfundet. Modulet behandler følgende temaer: Vejledningsteorier; Vejledningsteknik i forbindelse med uddannelses- og erhvervsvalget; Udvikling i kvalifikationskrav på arbejdsmarkedet; Uddannelsessystemet.

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremleggelse og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

§ 9. *Vejledning i et krydsfelt (Counselling within cross-currants)*

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give teoretisk baggrund for at kunne analysere vejledningens funktion og rolle på det samfundsmæssige, det institutionelle og på det individuelle plan. Modulet behandler følgende temaer: Vejledningssystemets organisation og opbygning; Vejlederen som netværksbygger og netværksholder; Vejledningens samfundsmæssige funktion; Etik i vejledning; Jura og vejledning; Kvalitetsudvikling, forsøgs- og udviklingsarbejder og evaluering; International vejledning.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremleggelse og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.

- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 10. Masterafhandling (Casestudie) (Master's Thesis)

Undervisningens omfang: Modulet vægter 0,25 årsværk/15 ECTS.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet med dette modul er at demonstrere selvstændig evne til at indkredse og afgrænse en tværfaglig problemstilling, at gennemføre en empirisk og/eller teoretisk undersøgelse, samt kritisk analyse på baggrund heraf. Den afsluttende masterafhandling skal demonstrere det overblik og den indsigt, der er opnået gennem studieforløbet. Herudover er det målet at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.
- b) *Undervisningens form.* Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrem lægninger, gruppearbejde samt vejledning.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en skriftlig opgave på ca. 75 sider. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

D. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Almenpædagogik (General Pedagogics)

§ 11. Klasserummet, Elever og Lærere (Classroom, students and teachers)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS.

Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give teoretisk baggrund for at kunne identificere, karakterisere og støtte forskellige typer af læreprocesser i klasserummet og se dem i sammenhæng med udviklingen af specifikke kompetencer hos elever og lærere. Endvidere er målet at give viden om metoder til at løse forskellige problemstillinger. Modulet behandler følgende temaer: Læreprocesser og kompetenceudvikling; Arbejdsformer, læringssyn og kompetenceudvikling; Klasseobservation; Klasserum og læringsrum; Evaluering; Den reflekterende lærer – kompetenceudvikling; Lærersamarbejde.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremleggelse og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

§ 12. Fagsyn og curriculum (Subjects and curriculum)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give overblik over en række samlede og sammenhængende overvejelser over det, der sker i fagene og i skolen didaktisk, metodisk og pædagogisk –

over fagets ydre rammer og indre muligheder. Modulet omhandler følgende temaer: Fag og fagopfattelser; Elevernes forudsætninger og kompetenceudvikling; Arbejdsformer, kompetenceudvikling i forhold til fagets undervisnings- og læringsprincipper; Materialevalg og produktkrav; Evalueringsformer i faget.

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

§ 13. Skoleudvikling (School development)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give redskaber til på egen skole at igangsætte et pædagogisk forsøgs- eller udviklingsarbejde samt at tydeliggøre sammenhængen mellem skolens udviklingsplan og dens forsøgs- og udviklingsarbejde. Modulet behandler følgende temaer: Forskellige måder at organisere skoler på; Strategier for skoleudvikling; Evaluering som et led i skoleudvikling; Forsøgs- og udviklingsarbejde i et skoleudviklingsperspektiv.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projekt-

fremlæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.

- c) *Eksamensopgivelser*. Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser*. Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

§ 14. Masterafhandling (Casestudie) (Master's Thesis)

Undervisningens omfang: Modulet vægter 0,25 årsværk/15 ECTS.

- a) *Undervisningens mål og indhold*. Målet med dette modul er at demonstrere selvstændig evne til at indkredse og afgrænse en tværfaglig problemstilling, at gennemføre en empirisk og/eller teoretisk undersøgelse, samt kritisk analyse på baggrund heraf. Den afsluttende masterafhandling skal demonstrere det overblik og den indsigt, der er opnået gennem studieforløbet. Herudover er formålet at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.
- b) *Undervisningens form*. Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser, gruppearbejde samt vejledning.
- c) *Eksamensopgivelser*. Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser*. Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en skriftlig opgave på ca. 75 sider. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

E. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i Fagpædagogik (Subjects-specific Pedagogics)

§ 15. Fagsyn og curriculum (Subjects and curriculum)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give overblik over en række samlede og sammenhængende overvejelser over det, der sker i fagene og i skolen didaktisk, metodisk og pædagogisk – over fagets ydre rammer og indre muligheder. Modulet omhandler følgende temaer: Fag og fagopfattelser; Elevernes forudsætninger og kompetenceudvikling; Arbejdsformer, kompetenceudvikling i forhold til fagets undervisnings- og læringsprincipper; Materialevalg og produktkrav; Evalueringsformer i faget.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremleggelse og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 16. Fagets rolle og udviklingsmuligheder

(The role and potential of the specific subject)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give kendskab til fagets status som videnskabsfag og som skolefag samt til fagets indhold og undervisningsmæssige placering, nationalt og internationalt. Endvidere er målet at give redskaber til udvikling af fagets særlige metodiske og pædagogiske profil samt at give viden om strategier for forsøgs- og udviklingsarbejde. Modulet behandler følgende temaer: Faget – tradition og fornyelse; Tværfaglighed og lærersamarbejde; Analysemetoder i forhold til faget; Fagets udviklingsmuligheder og strategier.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremstillinger og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 17. IT og Faget (IT in the specific subject)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give kendskab til muligheder for anvendelse af software og hardware i faget samt mulighederne for integration af IT i faget. Desuden er det målet at kunne vurdere denne integrations indflydelse på faget såvel didaktisk som metodisk, også i forsøgs- og udviklingsarbejde med IT-baseret undervisning. Modulet behandler følgende temaer: IT-muligheder i faget; Læreprocesser – og didaktiske og

metodiske valg; Forsøgs- og udviklingsarbejder med IT-baseret undervisning.

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 18. Masterafhandling (Casestudie) (Master's Thesis)

Undervisningens omfang: Modulet vægter 0,25 årsværk/15 ECTS.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet med dette modul er at demonstrere selvstændig evne til at indkredse og afgrænse en tværfaglig problemstilling, at gennemføre en empirisk og/eller teoretisk undersøgelse, samt kritisk analyse på baggrund heraf. Den afsluttende masterafhandling skal demonstrere det overblik og den indsigt, der er opnået gennem studieforløbet. Herudover er målet er at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.
- b) *Undervisningens form.* Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrelæggelser, gruppearbejde samt vejledning.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en skriftlig opgave på ca. 75 sider. Der gives en samlet vurde-

ring af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

F. Beskrivelse af modulerne i grenvalg i IT-pædagogik (IT-Pedagogics)

§ 19. Redskaber, forudsætninger, roller (Tools, competences, and roles)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give indsigt i elever og læreres forudsætninger i forhold til eksisterende IT-redskaber og deres anvendelsesområder med henblik på en integrering af IT i klasserummet og elevernes læreprocesser. Modulet behandler følgende temaer: Deltagerforudsætninger; IT-redskaber; Analyse og perspektivering; Lærerenes rolle; Realisering.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrem læggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

§ 20. IT-Udviklingen (IT-development)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give baggrund for arbejdet med at planlægge og i praksis varetage arbejdet vedrørende design og konstruktion af den overordnede IT-struktur i relation til forskellige fagområders teorier om og metoder til vurdering af IT. Modulet behandler følgende temaer: Organisation, mål- og strategiformulering; Analyse og vurdering; IT's indflydelse på læring og undervisning; Forsøgs- og udviklingsarbejde.
- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfremstillinger og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 21. IT og Faget (IT in the specific subject)

Undervisningens omfang. Modulet vægter 0,15 årsværk/9 ECTS. Der undervises 8 hverdage á 3 timer samt mindst et weekendseminar.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet er at give kendskab til muligheder for anvendelse af software og hardware i faget samt mulighederne for integration af IT i faget. Desuden er det målet at kunne vurdere denne integrations indflydelse på faget såvel didaktisk som metodisk, også i forsøgs- og udviklingsarbejde med IT-baseret undervisning. Modulet behandler følgende temaer: IT-muligheder i faget; Læreprocesser – og didaktiske og metodiske valg; Forsøgs- og udviklingsarbejder med IT-baseret undervisning.

- b) *Undervisningens form.* a) Forelæsninger, workshops, gruppearbejde m.m., b) weekendseminarer med forelæsninger, projektfrem læggelser og gruppearbejde m.m., c) IT-baseret vejledning samt d) forskellige former for opgave- og projektarbejde.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en projektopgave på 15-20 sider. Eksamen kan foregå som en gruppeeksamen, men højst tre af eksaminerne fra modul 1-5 kan være gruppeeksaminer. Varighed: 20 min./eksaminand. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13- skalaen.

§ 22. Masterafhandling (Casestudie) (Master's Thesis)

Undervisningens omfang: Modulet vægter 0,25 årsværk/15 ECTS.

- a) *Undervisningens mål og indhold.* Målet med dette modul er at demonstrere selvstændig evne til at indkredse og afgrænse en tværfaglig problemstilling, at gennemføre en empirisk og/eller teoretisk undersøgelse, samt kritisk analyse på baggrund heraf. Den afsluttende masterafhandling skal demonstrere det overblik og den indsigt, der er opnået gennem studieforløbet. Herudover er det målet at give indblik i videnskabelige teorier og metoder i arbejdet med casestudies fra uddannelsens fagområder.
- b) *Undervisningens form.* Weekendseminarer med forelæsninger, projektfrem læggelser, gruppearbejde samt vejledning.
- c) *Eksamensopgivelser.* Der opgives et pensum svarende til ca. 700 sider.
- d) *Eksamensbestemmelser.* Eksamen er mundtlig og foregår på basis af en skriftlig opgave på ca. 75 sider. Der gives en samlet vurdering af det skriftlige oplæg og præstationen ved den mundtlige eksamen. Der er ekstern censur med vurdering efter 13-skalaen.

III. Ikrafttræden

Nærværende studieordning har virkning for studerende immatrikuleret 1. september 2000 eller senere.

Godkendt af Det Humanistiske Fakultetsråd den 28. august 2000.

8. Bekendtgørelse

I medfør af § 2, stk. 7, og § 18, stk. 2, i lov nr. 508 af 30. juni 1993 om åben uddannelse (erhvervsrettet voksenuddannelse) m.v., som ændret ved lov nr. 1050 af 23. december 1998 og ved lov nr. 1122 af 29. december 1999, og § 2, stk. 1, og § 11, stk. 2, i lov om universiteterne m.fl. (universitetsloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 1177 af 22. december 1999, fastsættes:

Kapitel 1

Uddannelsens formål og struktur

- § 1. Formålet med uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik er at give den studerende med erhvervs erfaring som lærer i de gymnasiale uddannelser en forskningsbaseret videregående uddannelse inden for pædagogik, vejledning og ledelse i relation til de gymnasiale uddannelser. Uddannelsen skal på videnskabeligt grundlag give den studerende kompetence til at vurdere og udvikle de problemstillinger, der knytter sig til læringsstrategier, praksisformer, kompetencemål og ledelse.
- § 2. Uddannelsens fagudbud omfatter en fællesdel på 2 moduler svarende til 18 ECTS-point med efterfølgende grenvalg i henholdsvis Gymnasiepædagogik/Ledelse, Gymnasiepædagogik/Studievejledning, Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik, Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik eller Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik. Grendelen omfatter hver 3 moduler med et omfang svarende til i alt 27 ECTS-point. Uddannelsen afsluttes med et afgangprojekt.
- § 3. Formålet med uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik med grenvalg i Gymnasiepædagogik/Ledelse er at sætte de studerende i stand til
- 1) at varetage administrative opgaver,

- 2) at varetage ledelsesopgaver, der følger med ansvaret for skolens undervisning og eksamen, og
 - 3) at udvikle og vedligeholde en skolekultur på en forskningsmæssig basis, der med inddragelse af lærere og elever sikrer en fortsat faglig og pædagogisk udvikling.
- § 4. Formålet med uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik med grenvalg i Gymnasiepædagogik/Studievejledning er at sætte de studerende i stand til
- 1) at vurdere studievejledningens rolle, funktion og handlemuligheder i forhold til et differentieret uddannelsesbillede,
 - 2) at vurdere og anvende de forskellige vejledningsstrategier i forhold til forskellige vejledningssituationer og
 - 3) at udvikle studievejledningens mange arbejdsområder på en forskningsmæssig basis.
- § 5. Formålet med uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik med grenvalg i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik er at sætte de studerende i stand til
- 1) at formulere problemstillinger og løsninger på det alment-pædagogiske område,
 - 2) at implementere pædagogisk udviklingsarbejde på en forskningsmæssig basis og
 - 3) at forestå tilrettelæggelse af lærerkandidaters pædagogiske uddannelse.
- § 6. Formålet med uddannelsen Master i Gymnasiepædagogik med grenvalg i Gymnasiepædagogik/ Fagpædagogik er at sætte de studerende i stand til
- 1) at formulere problemstillinger og løsninger på det fagligt-pædagogiske område,
 - 2) at implementere fagligt-pædagogisk udviklingsarbejde på en forskningsmæssig basis og
 - 3) at forestå tilrettelæggelsen af lærerkandidaters fagligt-pædagogiske uddannelse.
- § 7. Formålet med uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik med grenvalg i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik er at sætte de studerende i stand til at

- 1) at vurdere de didaktiske og pædagogiske handlemuligheder, IT-mediet giver fag, lærere og elever,
- 2) at vurdere forskellige former for software og hardware ud fra en forskningsbaseret viden og
- 3) at forestå IT-baseret udviklingsarbejde på skolerne.

§ 8. Uddannelsen er en videregående deltidsuddannelse, der udbydes af Syddansk Universitet.

Stk. 2. Undervisningsministeriet kan godkende at uddannelsen udbydes af andre institutioner.

Stk. 3. Uddannelsen er normeret til 1 studenterårsværk. 1 studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i 1 år og svarer til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point).

Stk. 4. Uddannelsen kan tilrettelægges som heltidsundervisning inden for en tidsramme på op til 1 år, jf. lov om åben uddannelse.

Stk. 5. Uddannelsen afsluttes senest 6 år efter studiestart.

§ 9. Den, der har gennemført uddannelsen til Master i Gymnasiepædagogik, har ret til at betegne sig MIG med angivelse af grenbetegnelse efter nærmere bestemmelse i studieordningen. På engelsk anvendes betegnelsen Master of Upper Secondary Education.

Kapitel 2

Adgangsbetingelser

§ 10. Adgang til uddannelsen er betinget af, at ansøgeren har bestået en videregående uddannelse på mindst bachelorniveau. Ansøgeren skal have mindst 3 års relevant erhvervs erfaring efter den adgangsgivende uddannelse og have sproglige færdigheder i engelsk, der gør det muligt at følge engelsksproget undervisning.

Stk. 2. Institutionen kan på grundlag af en individuel vurdering give adgang til uddannelsen for ansøgere, der ikke opfylder betingelserne i stk. 1, men som på andet grundlag skønnes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen. Kravet om erhvervserfaring kan dog ikke fraviges.

Stk. 3. Institutionen kan i forbindelse med optagelse, jf. stk. 2 fastsætte krav om aflæggelse af supplerende prøver.

Kapitel 3

Uddannelsernes tilrettelæggelse og indhold

§ 11. Uddannelsen tilrettelægges som en vekselvirkning mellem undervisning i relevante fagområder, projektarbejde, seminarer og tværgående cases med henblik på at integrere teorier og metoder fra fagområderne og forankre dem i praksis.

Stk. 2. Det fastsættes i studieordningen, hvilke fag der udbydes inden for uddannelsen.

§ 12. Som afslutning på uddannelsen udarbejdes et afgangsprøveprojekt inden for den valgte gren med et omfang svarende til 15 ECTS-point. Afgangsprøvet skal dokumentere den studerendes evne til selvstændigt at arbejde med en afgrænset problemstilling inden for den pågældende gren på baggrund af videnskabelige teorier og metoder.

Kapitel 4

Eksamen m.v.

§ 13. For eksamen, herunder prøveformer, bedømmelse, eksamensbevis, klage over eksamen m.v. gælder reglerne i bekendtgørelse om eksamen ved visse videregående uddannelser under Undervisningsministeriet (eksamensbekendtgørelsen), be-

kendtgørelse om censorinstitutionen for visse videregående uddannelser under Undervisningsministeriet (censorbekendtgørelsen) samt bekendtgørelse om karakterskala og anden bedømmelse.

Kapitel 5

Andre regler

§ 14. Institutionen fastsætter inden for bekendtgørelsens rammer regler om uddannelsen i en studieordning.

Stk. 2. Studieordningen skal indeholde:

- 1) Mål for og indhold af de enkelte fag.
- 2) Omfanget af fag og øvrige studieelementer opgjort i ECTS-point, jf. § 6.
- 3) Hvilke fag der er obligatoriske, og hvilke fag der er valgfrie.
- 4) Eventuelle særlige krav til undervisnings- og arbejdsformer, herunder omfanget af skriftlige arbejder.
- 5) Regler om prøveformer.
- 6) Antallet af prøver og disses placering i uddannelsesforløbet.
- 7) Fastsættelse af, hvilke prøver der bedømmes under medvirken af ministerielt beskikkede censorer.
- 8) Eventuelle særlige krav til undervisnings- og eksamensforordninger, herunder eventuelle bundne forudsætninger i studieforløbet.
- 9) Regler om afgangsprøve, jf. § 12.

Stk. 3. Det skal af studieordningen fremgå, at institutionen, når det findes begrundet i usædvanlige forhold, kan dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af institutionen.

Stk. 4. Inden en studieordning fastsættes og ved væsentlige ændringer heraf, tager institutionen kontakt til aftagerrepræsentanter. Derudover indhentes udtalelse fra censorformandskabet, jf. censorbekendtgørelsen.

Stk. 5. Studieordningen og væsentlige ændringer heraf træder i kraft ved et studieårs begyndelse.

Stk. 6. Ved udstedelse af nye studieordninger og ved væsentlige ændringer af studieordninger fastsættes overgangsregler i studieordningen.

Stk. 7. Studieordninger og ændringer heraf sendes til orientering til censorer, Undervisningsministeriet og relevante uddannelsesinstitutioner

§ 15. Institutionen kan i hvert enkelt tilfælde eller ved regler i studieordningen godkende, at gennemførte uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk videregående uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer eller dele heraf, der er omfattet af denne bekendtgørelse. Afgørelsen træffes på grundlag af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte uddannelsesdele.

Stk. 2. Ved godkendelse efter stk. 2 anses uddannelseselementet for gennemført, hvis det er bestået efter reglerne om den pågældende uddannelse.

§ 16. Ministeriet kan tillade fravigelse af bekendtgørelsen som led i forsøg. Samtidig fastsættes forsøgets varighed og rapporteringsform.

Stk. 2. Ministeriet træffer afgørelse om at dispensere fra bekendtgørelsens regler, når det findes begrundet i usædvanlige forhold, bortset fra de tilfælde, der er nævnt i § 10, stk. 2, og § 15, stk. 1.

§ 17. Institutionens afgørelser i henhold til bekendtgørelsen kan indbringes for Undervisningsministeriet, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Klagen indgives til institutionen, der afgiver en udtalelse, som klageren skal have lejlighed til at kommentere inden for en frist af 1 uge. Institutionen sender klagen vedlagt udtalelsen med klagerens eventuelle kommentar til ministeriet.

Stk. 2. Fristen for at indgive klage efter stk. 1 er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt klageren.

§ 18. Hvis ikke andet følger af denne bekendtgørelse, gælder reglerne i bekendtgørelse om åben uddannelse.

Kapitel 6

Ikrafttræden

§ 19. Denne bekendtgørelse træder i kraft den 1. september 2000.

Undervisningsministeriet, den 21. august 2000

P.M.V.

Ivan Sørensen

Styrelseschef/Niels Due Abrahamsen

I serien GYMNASIEPÆDAGOGIK:

1. **Taler ved indvielsen af Dansk Institut for Gymnasiepædagogik** (1999)
2. Lilian Zøllner: **Unge holdninger til etiske spørgsmål om døden** (1999)
3. **Hvad kan vi lære af udlandet?** Gymnasiepædagogik i Holland, Norge og Canada (2000)
4. Harry Haue: **Gymnasiale almindannelser** (2000)
5. **Dansk Institut for Gymnasiepædagogik. Status 1999** (2000)
6. **Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Ledelse** (2000)
7. **Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Studievejledning** (2000)
8. **Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Almenpædagogik** (2000)
9. **Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/Fagpædagogik** (2000)
10. **Masteruddannelse i Gymnasiepædagogik/IT-pædagogik** (2000)
11. **Forskeruddannelse i Gymnasiepædagogik. Forår 2000**
12. **Værdier i skole og samfund** (2000)
13. **MIG Master i Gymnasiepædagogik** (2000)
14. **Forelæsningsbibliotek 2000**
15. **Forskningsværksted 2000**
16. Lilian Zøllner: **Education and Enlightenment 2000**
17. **Lærebog 2000**
18. Jørgen Gleerup og Finn Wiedemann: **De ungdomsgymnasiale læringskulturer**

GYMNASIEPÆDAGOGIK kan rekvireres fra instituttet så længe oplag haves

Dansk Institut for Gymnasiepædagogik
udbyder som det eneste i landet
en masteruddannelse i
Gymnasiepædagogik.
Dette forskningsbaserede deltidsstudium
er specielt for ansatte i
det almene gymnasium, hf, hhx og htx.
Heftet giver en oversigt over
uddannelsens mål, struktur og
tilrettelæggelse for hver af de 5 grene,
man kan vælge:
Ledelse, Studievejledning,
Almenpædagogik, Fagpædagogik og
IT-pædagogik.
For hver gren gennemgås temaerne i de
6 moduler, uddannelsen består af.
I heftet findes desuden
uddannelsens bekendtgørelse og
studieordning.